

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı
7 Ocak 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

- I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR
- II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI
 - 1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu'nun, Komisyon gündeminde bulunan konulara ilişkin konuşması.
- III.- ALT KOMİSYON
 - A) Alt Komisyona Sevk Görüşmeleri
 - 1.- Alt komisyon konularının hazırlığına ilişkin.
 - B) Alt Komisyona Sevkler
 - 1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu ve arkadaşlarının, Batı'da İslam düşmanlığını inceleme konusunda alt komisyon kurulmasına ilişkin.
- IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER
 - 1.- Komisyon çalışma esas ve usullerine ilişkin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 2

7 Ocak 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.09

BAŞKAN: Mustafa YENEROĞLU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Fatma BENLİ (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Şenal SARIHAN (Ankara)

SÖZCÜ: Leyla ŞAHİN USTA (Konya)

KÂTİP: Ayhan BİLGİN (Kars)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, saygıdeğer basın mensupları; hepinize toplantımıza hoş geldiniz diyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı'nın 3'üncü toplantısını açıyorum.

Yeterli çoğunluğumuz vardır. En az 9 üyenin katılımıyla çoğunluk oluşmaktadır. Şu anda da 12'den fazla üyemizin katılmış olması sebebiyle toplantımızı icra edebiliriz.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bu arada, çok değerli basın mensuplarımız da şu anda görüntü alabilirler ancak genel bilgilendirme sonrası 2'nci maddeye geçince de kendilerinden kameralarını kapatmalarını rica ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu'nun, Komisyon gündeminde bulunan konulara ilişkin konuşması.

BAŞKAN – Gündemimizin ilk sırasında yer alan “Başkanlık Sunuşları” kapsamında sizlere bazı hususlarla ilgili bilgi vermek istiyorum.

Bugün itibarıyla, Komisyonumuzca işleme alınıp inceleme aşamasında olan, 25'inci Dönemden 172 ve 26'ncı Dönemden 125 adet olmak üzere toplam 297 adet başvuru bulunmaktadır. Bu başvuruların tasnifiyle ilgili sizlere geçen toplantıda bilgi vermiştim. Toplantı sonrası bunlar sizlere ayrıca iletilecekti. Bu konuda bir eksiklik olmuş, o sebepten dolayı özür dilerim ama bu toplantının akabinde, o konuyla ilgili de, bu başvuruların hangi konularla ilgili olduğu hususuyla ilgili başlıklar konusunda tüm üye vekillerimize inşallah bilgilendirme yapmış olacağız yazılı olarak.

İkinci konu: Son toplantımızda kurulması kararlaştırılan alt komisyonlardan çalışmalarına iki komisyon başlamıştır, bir komisyon da bugün itibarıyla başlamış olacaktır.

Birinci husus: 12 Eylül Döneminde kurulan Diyarbakır 5 no.lu Cezaevini İnceleme Alt Komisyonu dün yapmış olduğu ilk toplantısında Mardin Milletvekili Sayın Orhan Miroğlu'nu Alt Komisyon Başkanı olarak seçmiş ve alt komisyon çalışmalarıyla ilgili yol haritasını belirlemiştir. Buna göre, alt komisyonca belirlenen inceleme dönemi içinde, söz konusu cezaevinde kalmış olanların, ailelerinin, cezaevinde görev yapanların tanıklıklarına başvurulacaktır. Konuya kamuoyunun dikkatini çekmek amacıyla kamuoyunda yakından tanınan kişiler tanık olarak dinlenecektir. Alt komisyon raporunu zenginleştirmek üzere akademi, kültür ve sanat çevresinden insanların bilgi ve görüşlerine başvurulacaktır. Cezaevinin yerinde incelemesi yapılacaktır. Yine, 12 Eylül darbesinden sonra Mamak ve Metris gibi cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri kısmen araştırılarak karşılaştırma yapılacaktır ancak Diyarbakır alt komisyonunun verdiği karara aykırı olmamak şartıyla bunun tali bir mesele olarak yürütülmesi gerekmektedir. Mukayese çerçevesinde bir çalışma yapılabilir ama bunun dışında Mamak ve Metris cezaevleriyle ilgili öncelikli bir gündemimiz, kararımız da yok. İlgili kurumların Diyarbakır Cezaeviyle ilgili arşivlerine de başvurulacaktır. Dönemin medya arşivleri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

taranarak konuyla ilgili bilgi ve belgeler derlenip rapor hâlinde en kısa zamanda, inşallah, takdim edilecektir.

Komisyon iki yıllık bir çalışma üzerine herhâlde bu planı yapmış ancak benim diğer komisyonlarla ilgili de şöyle bir istirhamım olacak, bunun da takipçisi olacağız: Yani, iki yıla uzatmama ve özellikle diğer komisyon çalışmalarında mümkün mertebe altı ay... Neden altı ay diyorum yani en fazla bir sene? Geçmiş döneme baktım, şimdiye kadarki alt komisyon çalışmalarının neredeyse hiçbirisi bir yıl öncesi bitirilememiş. Bu konuyla ilgili...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bazı komisyonlar hariç ama Başkanım.

BAŞKAN – Burada, İnsan Hakları alt komisyonu...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Örneğin, Cezaevi Alt Komisyonu falan daha uzun süreli çalışıyor.

BAŞKAN – Onlar devamlı çalışan komisyonlar, evet ama onun dışında, şimdi, belli olaylarla ilgili veyahut da çerçevesi belli olan hususlarla ilgili çalışma komisyonlarının yani devamlı olmayan çalışma komisyonlarının mümkün mertebe nitelikten ödün vermeden kısa zamanda çalışmalarını bitirmeleri faydalı olacaktır çünkü İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuzun yasama uzmanları konusundaki kapasitesi bellidir. Dolayısıyla, geçmiş dönemlerde, normal şartlarda aynı anda 2 veya 3 alt komisyon çalışması yapıliyordu, şu anda biz bunu 5'e çıkarma çabası içerisinde olacağız. 6'ncı hususu da ileride görüşmek üzere değerlendireceğiz. Ancak şu anda kapasitemizi de dikkate alarak mevcut komisyon çalışmalarının çok uzun sürmemesi, çok fazla zamana yayılmaması ki faydası bundan sonra yapılacak komisyon çalışmalarına da yer bırakılması şeklinde cereyan edecektir.

Diğer bir husus: Mülteci haklarını incelemek üzerine kurulmuş olan alt komisyon da dün ilk toplantısını gerçekleştirmiştir, toplantıda Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu Bey Alt Komisyon Başkanı seçilmiş ve alt komisyonun çalışma esasları belirlenmiştir. Buna göre, mülteci haklarına ilişkin olarak çalışan bakanlıklar ve kamu kurumları dinlenecektir. Konu hakkında çalışan ulusal sivil toplum örgütleri ve uluslararası kuruluşların temsilcileri dinlenecektir. Mülteci ve sığınmacı kamplarına ziyaretler gerçekleştirilecek ve gözlem yapılacaktır. Başka ülkelerin mülteci hakları konusundaki yasal düzenlemeleri ve pratikleri ele alınacaktır. Özellikle, Ege kıyılarından Avrupa'ya yasa dışı yollarla geçmeye çalışan mültecilerin durumları yerinde incelenecektir. Yaşam hakkı ihlaline sebep olan insan kaçakçılığı mevzu gündeme alınacaktır. Geri gönderme merkezlerinde incelemelerde bulunacaktır. Mülteci hakları konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde ortak bir söylem geliştirilmesi için çalışmalar yapılacaktır. Yine, mülteci hakları konusundaki sorunların aşılabilmesi için de yasal düzenleme önerilerinde bulunacaktır. Buna özellikle ihtiyaç olduğu kanaati aslında bu alanla ilgilenen arkadaşlarda şimdiden mevcut.

Komisyonumuzu ilgilendiren bir diğer husus, Komisyonumuzun kuruluş kanunu olan 3686 sayılı Kanun'da değişiklik yapılması husususun gündemde olmasıdır. Geçen yasama döneminde Komisyonun etkinliğinin artırılmasına ilişkin değişiklikler getiren bir kanun teklifi oy birliğiyle yani Komisyon üyeleri arasında oy birliğiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ancak teklif görüşülememiştir. İçinde bulunduğumuz yasama döneminde Komisyonun etkinliğinin artırılması hedefi "25 Kasım 2015 tarihinde TBMM'ye sunulan" diye 64'üncü Hükümet Programı'nda da belirtilmişti. Bu konuyla ilgili Sayın Başbakanımız son günlerde açıklama yaptı. İnşallah, o, tasarı şeklinde herhâlde gelecek. Amacımız tasarıyla ilgili de Komisyonumuz içerisinde gerekli çalışmalar, gerekirse düzenlemeler yapılmak suretiyle bu şekilde Genel Kurula sevk edilmesidir. Bu meseleyle ilgili de bu tasarı konusunda tüm vekillerimizin önceden hazırlık yapabilmesi için, tasarı en kısa zamanda, elimize ulaştığı takdirde bütün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

vekillerimize bunu gönderip, ondan sonraki ilk toplantıda bunu gündeme alıp bu konuyla ilgili değerlendirmeleri birlikte yapabileceğiz.

III.- ALT KOMİSYON

A) Alt Komisyona Sevk Görüşmeleri

1.- Alt komisyon konularının hazırlığına ilişkin.

BAŞKAN - Değerli üyelerimiz, gündemimizin 2'nci maddesi olan alt komisyon konularının hazırlığı konusuna geçiyoruz.

Görüşülecek ilk önerge, çocuk haklarıyla ilgili araştırmalarda ve incelemelerde bulunulmasına dair bir alt komisyon kurulmasına ilişkindir. Bunu da son toplantıda ben sizlere arz etmiştim. Gündemimizde kronolojik sıralamaya göre birkaç konu vardı. Bu konularla ilgili de sıralamasına göre bunları alacağız. diye ifade etmiştim.

Bu çerçevede, çocuk haklarıyla ilgili araştırmalarda ve incelemelerde bulunulmasına dair alt komisyon önergesini okutuyorum.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Bizlere gönderdiğiniz öneriler var, 4 tane öneri var ama bizlerin de, arkadaşlarımızın da size sunduğumuz önerilerimiz var. Bunlar geliş sırasına mı göre midir? Yoksa tamamını birden görebilsek...

BAŞKAN – Bir mahzuru yok benim açımdan.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Diğer önerileri o zaman... Ben de var bizlerin verdiği öneriler ama sizin Başkanlığınıza gelenlerin tamamını bize sunarsanız... Belki birleştireceklerimiz olabilir, aynı konuda verilenler vardır, önemsediklerimiz olabilir bunların içerisinde o nedenle... Şimdi sadece 4 tane öneri var.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tarih nerede yazıyor?

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Tarihleri yok.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Tarihleri de yok. Dolayısıyla, benim ricam...

BAŞKAN – Ama özür dilerim tabii ki bakabilirsiniz ancak ben bu konuyu geçen toplantıda hatırlarsanız özellikle zikrettim yani bu bahsettiğim konuları da telaffuz da ettim, başlıklar konusunda böyle böyle şeyler var diye.

Bunları da Hanımefendi siz mi bilmiyorum. Zeynep Hanım'a bu konuyla ilgili şey yaptım.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Ben de gönderdim. Geçen toplantıda önümüzde bir metin, sıralama olmadığı için hangileri var bilmediğimden... Bizim de yakın zamanda Diyarbakır'a kadın vekiller olarak Cumhuriyet Halk Partisi heyeti ziyaretimiz sonrası kaleme alınmış... Evet, çocuk haklarıyla ilgili ama aynı zamanda İzmir'de de yaşadığımız birkaç örneği de içeren Türkiye geneline ait bir önergem benim de bugün yani bu hafta size iletilmişti.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çoğumuzun var, Mahmut Bey'in de var, benim de var.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Evet, çoğumuzun var, başka öneriler de var, ben sadece bununla ilgili olanı söyledim.

BAŞKAN – Tam olarak rakamla ilgili net bir şey şu anda...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mesela, 16537 sıra sayılı 6 Ocak 2016'da vermiştik.

BAŞKAN – Şu anda benim bildiğim 30'un üzerinde var gelen, bize sunulan önerge. Ama, bu konularla ilgili dediğim gibi, bugün toplantının akabinde ben bunları size gönderttireyim inşallah.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – O zaman isterseniz onları da çıkarıp hepsine birden bakalım. Yani, bundan da anlaşılıyor ki 4 tane seçilmiş önerge var.

BAŞKAN – Hayır hayır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 5

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ya, sıralamasına göre değil yani 30 tane önerge diğerleri... Bunların üzerinde tarih de yok üstelik.

BAŞKAN – Hayır, bakın, seçilmiş değil.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Yani o zaman benim yorumum seçilmiş olabilir.

BAŞKAN – Tamam, olabilir doğru.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ya, hepsini birden getirelim, hepsini birden görelim. İsterseniz ara verelim, öyle yapalım.

BAŞKAN – Hayır, hayır.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Ben de bu konuda bir söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Şenal Hanım.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi geçen oturumda ben mazeretim nedeniyle katılamamıştım, burada 3 komisyon belirlenmişti. Arkadaşlarımızın hangi komisyonlarda görev alması gerektiği konusunda kendileriyle görüştüğümde diğer komisyonlar hakkında bilgileri olmadığını, bu nedenle belki farklı komisyonları seçebileceklerini söylediler ve seçimde bir zorlanma oldu. Bunun nedeni de yapılan başvuruların, kurulması önerilen komisyonlarla ilgili bütün önerilerin buraya gelmemiş oluşu diye düşünüyorum. Biraz önce arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, bütün önermelerimizin buraya gelmesi, ona göre üst komisyon başlıkları alması ve bu komisyonların hangisinin kurulacağı konusunda da burada bizim hep birlikte karar vermemizin daha doğru olacağı inancındayım. Çünkü, bazı konuların aciliyeti sorunu da var. Ayrıca, sivil toplum örgütlerinden bize yapılmış başvurular da var komisyon oluşturulması ya da inceleme yapılması konusunda. Bu yanılla arkadaşlarım önerilerini destekliyorum. Bir ara verelim, bütün başvuruları, sivil toplumdan gelen başvuruları da alalım, onları hem tasnif edelim konularının ortaklığına göre, daha sonra hep birlikte hangi komisyonlar için... Bir kısmı komisyon, bir kısmı inceleme talepleri zannediyorum. Ona göre çalışmayı sürdürürsek daha verimli bir çalışma olur. Toplanmakta da epeyce zorunlu olarak geciktik mazeretler nedeniyle. Daha hızlı bir çalışma için bugün hazır buradayken bunların tümünü görmemiz, tasnif etmemiz ve hep birlikte aciliyetlerine göre bir sıralama yapmamız yararlı olur inancındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Belirttiğim gibi, önceki toplantıda da bunu ifade etmiştik. Sıralamasına göre bu konuyla ilgili ben sizlere bugün bunları toplantı sonrası iletirim. Ancak şöyle bir husus: Yani “Bütün 30’unu tartışalım.” Böyle bir imkânımız yok, böyle bir şey yaparsak burada karar alamayız. Yani, “Bunu süreç içerisinde tartışamayız.” diye bir durum yok, tartışırız.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Başlıklarını görelim Başkanım, başlıklarına göre tasnif edelim, nasılsa konu adları bellidir. O konu adlarına göre...

BAŞKAN – Hayır, efendim. burada sonuçta... Yani, bunu ben oylamaya sunarım, netice bellidir yani.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Yani her şey oylamayla olacaksa biz kalkalım siz hepsini yapın.

BAŞKAN – Hayır, estağfurullah. Ama, burada bir şey konuştuk, son toplantıda bunu konuştuk efendim.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Bakın, Sayın Başkanım şunu söylemek istiyorum: Geçen defa dendi ki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben hatırlamıyorum, tutanakları çıkarın o başlıkları söylediğinizle ilgili. Tutanakları çıkaralım, gerçekten, çok samimi söylüyorum, bana tutanakları çıkarın. Şu an önümüze gelen, seçilmiş olan bu önergelerle ilgili ne yazmışız bakalım, getirin tutanakları.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 6

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – İzin verirsiniz... Ben önergelerle ilgili değil... Geçen toplantımızda “Alt komisyonlarla ilgili önergelerimizi bir an önce verelim çünkü 6 tane komisyon kurabiliriz.” dediniz, yanlış hatırlamıyorsam, imkânınız budur.

Şimdi, 30’un içerisinde sizin, benim, Komisyonun 6 önceliğinin hangisi olduğunu şu anda göremiyoruz çünkü 30’u göremiyoruz. O nedenle, önümüze konanların da bugün kabul edilirse 6’sı dolmuş demektir.

BAŞKAN – Hayır, ben o sebepten dolayı işte onu ifade etmeye çalıştım. 2 konuyla ilgili çocuk hakları ve... Şimdi, bu Komisyonun uluslararası alanda da çalışmaları olması gerektiği kanaati ve bu konunun da devamlı, özellikle, Türkiye’nin gündeminde olması zorunluluğu itibarıyla Batı’daki İslam düşmanlığıyla ilgili konunun, zaten geçen haftada bunu söylemiştik, çocuk haklarını konuşmuştuk ve İslam düşmanlığını konuşmuştuk.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Şimdi, sizin söylediğinizle 5 tane olmuş oluyor.

BAŞKAN – Tamam 5 tane.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Geri kalan 29’u içinden biz 1 tane seçeceğiz, öyle görünüyor. Bu da doğru bir şey değil. Belki Nurettin Bey’in önceliği ile benim önceliğim birleşecek ama o 29’un içerisinde 6’ncıya girmeyecek. Dolayısıyla, biz hepsinin başlıklarını görelim ki diğerlerinde hangisi olacak, 3’ünü tespit ettik. Diğer 3’ünün hangileri olacağının önceliğine birlikte karar verdik. Ha, “Yok ben bu Başkanlık Divanı olarak ya da Başkan olarak ya da biz istediklerimizi veririz.” diyorsanız o başka, o zaman biz geliriz burada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O da usulsüz. Şimdi başkan vekili var, bu gündem oluşturulurken başkan vekilinin de bu gündeme dâhil edilmesi lazım. Bilemiyorum, başkan vekilinin, başkan yardımcısının bu gündem oluşturulurken bilgisi var mı, yok mu? Yanınızda oturuyor şu anda, kendisi bir bilgi versin bir zahmet. Yani, eğer bu şekilde gündem oluşturulurken başkan yardımcısı nazara alınmadan kendiliğinden oluşturuluyorsa bu da ayrı bir handikap.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ya, İnsan Hakları Komisyonu bizim hakları çiğneyerek işe başlıyorsa bu Komisyondan bir şey çıkmaz arkadaşlar.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, arkadaşlar, ben bu konuda önermede bulunacaktım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sırayla, öyle şeye göre değil.

BAŞKAN – Buyurun da ama yani mevzuatı da dikkate alın. Şimdi, mesela, bakın, herkes sonuçta duruma göre, işine geldiği gibi mevzuatı dikkate alıp almazlık yaparsa olmaz yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok üstat, şey açıdan...

BAŞKAN – Komisyon, Başkanca toplantılara çağrılır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gündemi yalnız kendi başına yapamaz Başkan, başkan yardımcısıyla birlikte yapar.

BAŞKAN – Nereden çıkarıyorsunuz bunu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hukukun genel prensibi bu. Siz bana “Gündemi Başkan yapar. Nerede gösterir misiniz?

BAŞKAN – Mevzuatta işte.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mevzuatı okur musunuz, bana okuyun. “Başkan gündemi hazırlar.” kısmını bana okur musunuz bir zahmet? Ben de okuyayım, benim de elimde, sizin de elinizde; bir okuyun. Gündemi yazar mısınız o zaman?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, ben bir söz alabilir miyim, izin verirsiniz bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi, tabii, verilen asıl önergelerde birbirine benzeyen önergeler de var. Örneğin, çocuk haklarıyla ilgili bir önerge veriyorsunuz,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 7

bizim de Gamze Hanım'ın ona benzer bir önergesi var, Zeynep Hanım'ın da var. Aslında, bunlara bakılabilirse bence doğru olur. Şimdi, burada 3 önerge var, bizim elimizde; bir Ahıska Türkleriyle ilgili, bir Kırım Tatar Türkleriyle ilgili, bunlar birleştirilebilir -veya başka önergeler varsa dışarıda- örneğin, bizim de hazırlamış olduğumuz Kerkük'te yaşayan Türkmenlerle ilgili bir önergemiz var, onlarla belki birleştirilebilir. Bence bu konu biraz ara verilip ona göre yapılırsa hem İnsan Hakları Komisyonu daha sağlıklı çalışır, daha verimli çalışır. Sonuçta, bizim görevimiz, burada hak ihlallerini izlemek, onlara göre bir değerlendirme yapmak. Tekrar bunu birlikte değerlendirebilirsek olumlu olur. İnsan Hakları Komisyonunun kurulma ilkeleri anlamında doğru olacağını düşünüyorum ben. Bu konunun bir daha gözden geçirilmesini rica ediyoruz.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Başkanım, benimkini de açabilir misiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli arkadaşlar, benim yaptığım incelemede de gündemi Sayın Başkanın hazırlayacağı yasa hükmü durumunda. Fakat, biz burada İnsan Hakları Komisyonuyuz. Gündemi hazırlamak ile gündemin ön hazırlıklarını yapmak konusu iki ayrı işlemdir diye düşünüyorum. Burada bir Divan var, Başkanlık Divanı var, Divanda bulunan bütün arkadaşlarımızın ortak görüşleriyle biz gündem önermesinde bulunmalıyız ve gündem öyle oluşmalı. Aksi hâlde, gerçekten, biz çalışamayacak ya da verimli olamayacak hâle geleceğiz. Bu, bir parmak sayısı olarak yürüyecekse ya da üye sayısı olarak yürüyecekse güç durumda kalacağız; bir verimliliği olmayacak, çok şekil ve zamanımızı boşuna harcadığımız bir sürece karşılık olacak. Bu yanılla ben tekrar bunu bugün önermeyi düşünüyordum. Önerim şudur: Değerli Başkan, Başkanlık Divanının gündemine gelen, önerilen metinleri hep beraber incelememize olanak sağlasınlar; birlikte toplanalım, birlikte oluşturalım, bir öncelik sırası yine size sunmak üzere tabii ki öneri metin olarak ve burada esas olarak gündemin o metinler üzerinden olgunlaşmasını sağlayalım.

Bir başka önerim de şu, hazır şekle ilişkin, usule ilişkin öneri gelmişken: Komisyonlarımızın çalışmalarından hepimizin haberi olursa o komisyon çalışmalarını izleme olanağımız olabilir, bir katkımız da olabilir. Tabii ki komisyonlar kendileri, kendi iç başkanlarını seçecekler ama komisyonlara katılmamız, orada herhangi bir katkıda bulunmamız, öneride bulunmamız ve olan biteni izlemiz yolunda bir olanak çıkar. Bunun da bundan sonraki süreçte bu biçimde yürümesinin sağlıklı olacağını düşünüyorum ve öneriyorum.

Tekrar teşekkür ederim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sayın Başkanım teşekkür ederim.

Şimdi, alt komisyonlarla ilgili baştan şunu söyleyeyim: Bizim alt komisyonlar sadece bizi bilgilendirecek mi yoksa biz onlara herhangi bir katkıda bulunabilecek miyiz?

Anladığım kadarıyla biraz önce zamandan yakındınız, iki yıllık sürenin çok uzun bir zaman olduğunu söylediniz bu 5 no.lu Diyarbakır Cezaevi konusunda. Burada mı o komisyon üyeleri bilmiyorum, şöyle bir şey yapılabilirse, oradan başlayarak söylüyorum, eğer müdahale hakkımız varsa, görüş bildirebilirsek Mamak, Metriste zaman kaybedeceğimize Diyarbakır Cezaevine odaklansak. Çünkü, onlar da başlı başına bir travma. Mamak ve Metrise girersek çıkamayabiliriz, gördüğümüz şeyler bizi oraya bağlar diye düşünüyorum. Ha, mukayese imkânına falan gerek var mı onu da bilmiyorum, tek başına kendisi yeterli bir şey diye düşünüyorum. Birincisi bu.

İkincisi: Burada biz kendi inisiyatifimizle, isteğimizle belli bir sayısal dağılım gerçekleştiriyoruz. Bu sayısal dağılımın nasıl gerçekleştiği konusunda hepimiz bilgi sahibiyiz. Bunu tekrar birbirimize hatırlatıp da böyle bir güç dayatması gibi nezaketsiz bir atmosferin oluşması doğru değil. Hepimizin bildiği bir şeyi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 8

hatırlatarak bu centilmenlik sözleşmesini bitirmek bana yanlış gibi geliyor. Bildiğimizi unutalım ama aklımızın bir köşesinde kalsın bizi buraya hangi irade nasıl dağıtmış, nasıl tasnif etmiş. İkide bir kimse hatırlatmak zorunda da kalmasın. “Bakın, işte biz geldik şu kadar sayısal çoğunlukla.” falan bu hoş bir şey değil, benim açımdan hoş bir şey değil. Ben, iktidar partisinin mensubu olarak çok güçlü bir halk teveccühüyle buraya gelmiş bir vekilim. Bunu bir güce dönüştürüp de ikide bir hatırlatmak beni rahatsız ediyor, bu durumda kalmak istemiyorum. Arkadaşlar da bunun bilincinde olarak... “Ya, işte buraya geldik, sayısal olacaksa biz gidelim.” falan değil. Muhalefetin fonksiyonu Genel Kurulda neyse, bütün icraatlarda neyse burada da odur, bunu hepimiz biliyoruz. Burada insan hakları ihlali şeklinde böyle bir töhmet altında kalmak da beni de, arkadaşlarımı da rencide eder. Hepimiz neyin ne olduğunu biliyoruz ama burada kamuoyuna yönelik böyle popülist bir tavır alacaksak bunun kimseye faydası olmaz. Aramızda bu konuda bir centilmenlik anlaşması yapabilirsek. Bir fiilî gerçeklik var, yasal bir gerçeklik var, zorunluluk var; bir de insani duygular üzerinden bu gerçekliği zorlayan böyle bir popülizm var gibi geliyor bana. Bunu hiç hatırlatmayalım, bir daha konuşmayalım ama mevcut durum bu. Aklımızın bir köşesinde dursun, ikide bir biz de sanki güçle iş yapıyormuş gibi töhmet altında kalmayalım. Bundan şahsen ben rencide oluyorum, rahatsız oluyorum fakat vakıa bu, bunu da kabul etmemiz lazım. Yani, benim boyum 1.90’sa sizin 1.60’sa bunu değiştiremem; bunu ben takdir etmedim, burada ben kendi irademle bir çoğunlukta bulunmuyorum. Bu da ikide bir gündeme gelecek gibi görünüyor.

Ayrıca, Mahmut Bey’in yaptığı gibi, genel hukuk kuralları çerçevesinde, özel hükümler varken, ikide bir hatırlatmada bulunurken bir insan hakları şövalyesi tavrıyla da bir rahatsızlık ortamı oluşmasına müsaade etmeyelim diye düşünüyorum. Burada özel hükümler var, bu işin bir çerçevesi var, siz benden daha iyi biliyorsunuz, Mahmut Bey benden daha daha iyi biliyor, Fikri Bey daha iyi biliyor, Şenal Hanım daha iyi biliyor. Fakat, ben de biraz hukuk okudum, özel hükümler varken genel hükümler çerçevesinde yeni hüküm ihdas etmenin, o çaba içine girmenin popülizmden başka bir faydası olmayacak. Buraya popülizmi sokmazsak burada sanıyorum çok randımanlı, verimli bir çalışma ortamı oluştururuz. Bunun, bize de, ülkemize de, halkımıza da büyük katkısı olur diye düşünüyorum yani hızlanalım. Komisyonlardansa... Sol geleneği biliyorum ben. Bu komisyonlara havale, görüşmeler, etütler, incelemeler falan işin icra safhasına gelinceye kadar çok zaman kaybına, enerji sarfiyatına neden oluyor. Enerjiyi ve zamanı tasarruflu kullanırsak çok verimli bir komisyon oluşturabiliriz, gerek alt komisyon gerek İnsan Hakları Komisyonu olarak, bunu öneriyorum.

Bunun dışında bir şey varsa, yanlış düşünüyorsam arkadaşlar şimdi söylesinler ya da ebediyen sussunlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Teşekkür ederim.

Ben, açıkçası bu kadar zaman alarak böyle bir konuyu bu kadar tartışmamızı biraz yadırgıyorum. Zira, sanki bir ön koşul varmış da hemfikir olma ihtimalimiz hiç yokmuş gibi bir tavırla karşı karşıya kaldığımızı düşünüyorum. Sayın Nurettin Bey’in de...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Hayır, hayır...

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Yani, kesmezseniz, devam edebilirsem sevinirim. Sizin oldukça uzun süren konuşmanızı dinledim çünkü sessizce, bölmeden. Sizin sürekli sivri bazı cümlelerle atfettiğiniz tanımların da nezaketsizliğini, bize yönelttiğiniz nezaketsizlikten az görmüyorum ne yazık ki. Popülizme vurgu yaparak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 9

sürekli ama birtakım sıfatlar ve tanımlar içeren yaklaşımınızı sanki bir ön koşulla baştan mutabık olmayacakmışız gibi getirdiğinizi düşünüyorum.

Az önce Veli Ağbaba'nın da ifade ettiği gibi, belki bazı önerileri birleştirmeyi, hep birlikte hemfikir olarak böylece daha verimli, daha çok sayıda konuya değinebilen bir ortak irade, ortak akıl geliştirebiliriz düşüncesiyle buradaki yönelimi yapıyoruz.

Ayrıca, ne yazık ki, "Oylar geçeriz" tavrı gelmeseydi biz de o açıdan bir vurgulama yapmaya ihtiyaç duymuyor olurduk. Durup dururken yapılmış bir çıkış değildi Sayın Fikri Sağlar'ın değindiği.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ayhan Bey, siz söz almak istediniz, buyurun.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Yani, biz parti olarak insan hakları sorunlarının her hâlükârda alt komisyon kurularak çalışma gündemi yapılmasına zaten prensip olarak başta sayısal hiçbir tabloya bakmaksızın destek verme eğilimindeyiz. Dolayısıyla, burada, galiba kriter, aciliyeti olan, devam eden ihlal önceliklidir, yoksa herkesin sorunu çok önemlidir, bütün sorun alanları onun mağdurları açısından kritiktir ama yani devam eden bir ihlal ile geçmişte tamamlanmış, bitmiş ama tabii ki araştırılması son derece önemli olan ihlal arasında bir tercih yapacağız; sayımız az, mesai sınırlı. Dolayısıyla da bütününü görmek yani en azından başlıklar olarak bilmek hem sanırım daha acil, başka bir partinin yaptığı öneri de varsa bütün mensupları onu görmüş olurlar ve dolayısıyla birleştirme mümkünse birleştirme ama bir tercih söz konusuysa da o tercihi devam eden ihlalin durması yönünde kullanabilmek açısından yani biraz sanırım bir şey ifade ediyor. Çok da vakit alacağını düşünüyorum ben de. Sadece başlıklarını bilsek belki çok uzun bir tasnif mesaisi de gerekmeden yani bazılarının zaten ertelenebilir olduğunu belki hepimiz ortak bir akılla da netleştiririz diye düşünüyorum doğrusu.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, birileri benim ismimi kullanarak benim üzerimden siyaset arenasına çıkmak istiyorlarsa yanılırlar. Hiç kimseye o konuda cevap vermeyeceğim.

Şimdi, şunu söylemek lazım değerli Başkanım: Bize bir bilgi notu ilettiniz iki alt komisyonumuzla ilgili. Alt komisyonumuzun 2 numaralı bendinde, "Konuya kamunun dikkatini çekmek amacıyla kamuoyunda yakından tanınan kişiler tanık olarak dinlenecektir." şeklinde bir ibare var, Sayın Başkan da yanımda oturuyor. Şimdi, bu konuda tabii arzum, isteğim, talebim şu: Bence orada imkânlar dâhilinde, zaman imkânı, fırsatı dâhilinde o koğuştaki yatan kimler varsa liste hâlinde alıp imkânlar dâhilinde dinlenebilecekler dinlensin. Burada sanki Türkiye'de şu arenayı da yaşıyoruz: Tanınan isimler bazı menfaat ve çıkarlar uğruna değişik değişik beyanlarda bulunabiliyorlar. Şimdiden bir ihsası rey talebinde bulunmak istemiyorum, doğru bir olay olmaz ama bunu "tanınan" ibaresini çıkarırsak bence daha makbul olur Sayın Başkanım, kararı siz verin ama çünkü o bir.

İkincisi: 2'nci bentte geçen bu mültecilerle ilgili, Sayın Başkan, bunu da mülteciler hukukuyla ilgili sizden istirhamım, devletler hukukuyla ilgili bir husustur bu, devletler hukuku alanında uzman olan insanlarla da... Sadece alt komisyon üyeleri değil, tüm Komisyon üyeleri olarak biz eğer hocalarımızı davet edip bu konuda da bilgi alabilirsek çok daha yararlı olur diye düşünüyorum.

Üçüncüsü: Şimdi, bu gündemin hazırlanmasıyla ilgili Sayın Başkan Yardımcısı bana katılmadı, siz de katılmadınız ama yok özel kanun, genel kanun... Arkadaşlar, ben elinde mevzuatsız dolaşan bir arkadaşınız değilim. Sizden istirham ediyorum, öğrenmek istiyorum ya: Bana, Divanda bulunan Başkan Yardımcısına ve diğer arkadaşlara danışmadan tek başına Başkanın gündemi belirleneceğine dair herhangi özel veya genel bir mevzuat gösterin. Öğrenmek istiyorum, bir daha hiç

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 10

olmazsa bu hatayı yapmayım. Ben bulamıyorum, bana yardımcı olmanızı istirham ediyorum.

Dördüncü bir konu şu: Gündemi belirlerken, bence, İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, konjonktür olaya uygun bir gündem yaratmamalı. Biz İnsan Hakları Komisyonu olarak Rusya'yla olan münasebetlerimizi... Evet, biz bunlara "Evet." diyeceğiz oy vereceğiz, evet hak ihlalleri var, doğru, katılıyoruz ama İnsan Hakları Komisyonu konjonktüre göre hareket ederek Rusya'yla olan münasebetlerden dolayı bir misilleme aracı olarak da gündeme getirmemeli. Şimdi, sanki böyle bir şey kokuyor, siyasi konjonktüre uygun bir gündem yaratılıyor. Bu misilleme aracı insan hakları olmamalı. Evet, doğru, katılıyorum, bir an önce, hatta gecikmiş bir alt komisyon kararıydı. Geçmişte 24'üncü Dönemde Milliyetçi Hareket Partisinden arkadaşlarımız getirmişlerdi. O dönemden Komisyonda olan arkadaşlarımız var mı? Mehmet Metiner Bey vardı; yok, gelmemiş herhâlde. Biliyorlar, vardı o gündemde ama getirilmedi, keşke getirilmiş olsaydı, gecikmiş olan bir husus. Bence bunu Sayın Sağlar'ın dediği gibi önümüze gelen konular nedir ne değildir, siz de beyan etmiştiniz: "Bizim burada sayımız sınırlı, Parlamento çalışmalarına katılacağız, buna da katılacağız, sınırlı sayıda komisyon kuracağız." O zaman buna bir kriter koymak lazım.

Mesela ben sizlere geçen toplantıda bir önerge sunmuştum, arkadaşlarımız ona hiç de amacına uygun olmayan yorumlar yapmışlardı, güneydoğuda sokağa çıkma yasağıyla ilgili bir önergemiz vardı ve alt komisyon kurulmasıyla ilgili. Şimdi yeniden, dün verdik sizlere, sayı numarasını da ben okuyacağım, kısa zaten.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanlığına. Güneydoğuda bulunan bazı il ve ilçelerimizde farklı aralıklarla ve farklı tarihlerde sokağa çıkma yasağı kararları alınmıştır. Sokağa çıkma yasağı kararlarının alındığı il ve ilçelerle ilgili başta kanunlarımız, Anayasa'mız ve tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler uyarınca insan hak ve özgürlükleri ihlali açısından mahalinde inceleme ve tespit yapılmak üzere alt komisyon kurulmasına karar verilmesini, yapılacak toplantıda bu talebimizin de gündeme alınmasını saygılarımla arz ederim." 6 Ocak 2016. Sayı numarası 16537.

Sizden istirham ediyorum, bu kadar can yakıcı sorunlar arasında bölgede mesela öğrencisi, çocuğu olan arkadaşlarımız vardı, TEOG sınavına giren öğrenciler oldu. Şimdi yakında üniversite sınavlarına müracaat edilecek olanlar için başvuru süreleri bitiyor. Hatta, üniversitelerden gelen mesajlar var, Sayın Başkan da bölge milletvekilidir, kendisine de muhtemelen mesajlar geliyordur, üniversite sınavlarına öğrenciler giremiyor, devamsızlıktan sıkıntılar, vesaireler var. Bunlarla ilgili hiç suya sabuna dokunulmadan, mevcut, genel ifadelerle böyle bir önergeyi de verdik. Sizden istirham ediyorum, bu önergemizin de gündeme alınarak bir alt komisyon oluşturulmasını talep ediyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Tabii, siz birkaç konuyu gündeme getirdiniz. Şimdi, alt komisyonlara - Nurettin Bey'in sorusuydu- diğer vekillerimiz de katılabilirler, orada bir problem yok, orada görüş falan belirtebilirler. Ancak, işin karar kısmıyla ilgili onlar bunun dışındalar ama toplantıların kendisine katılabilirler.

Taninan meselesiyle ilgili ifade etmiştiniz Mahmut Bey. Görüşürsünüz, bu konuda bir engel olduğunu zannetmiyorum yani bu lafzla ilgili bir mesele olsa gerek. Ama bu detaya girmeden bundan önce daha genel konular vardı burada usulle ilgili, onları bitirsek de ondan sonra bu meselelere gerek varsa girsek. Çünkü, o şekilde yaparsak daha iyi olur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur, olur. Meşgul etmeyelim.

BAŞKAN – Yoksa ters bir eleştiri gelecek, uzattılar uzattılar konu kapandı gibi bir şeyle karşı karşıya kalacağız. Onunla kalmamak için ben onu söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

Şöyle bir şeyi ifade edebilirim: Ben, geçen toplantıda, arkadaşlarım da lütfen çıkartsınlar, siz onu istediniz bu şey konusunda o ilgili kısmı çıkartsınlar, ben okuduğumu hatırlıyorum, çıkartsınlar ona göre bakalım.

İkincisi: Hakkınızdır, şimdiye kadar gelen önergelerle ilgili de bir –işte, kırk beş geçiyor- on dakika ara verelim. Bu arada ben bize gelen önergelerin hepsini sizlere başlıklar olarak ifade edeyim, ondan sonra da...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Başkanım, ara vermeden bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Sayın Başkanım benim de söz talebim vardı ama...

BAŞKAN – Tamam, size de ondan sonra söz vereyim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Burayı Genel Kurula çevirmemek için, bir daha da konuşmamak için bir şey söyleyeceğim, öncelikle onu belirteyim, sonra o konuya geçeceğim.

Zeynep Hanım yanlış anlamış beni sanıyorum. Öyle anlamışsa özür dilerim, onu kastetmedim. Burada birlikte müzakere ederek, birbirimize katkı sunarak bu işi götüreceğiz. Yani ama kastettiğim davranışın tanımı popülizm değilse, o sözümü de geri alırım ben. Popülizmse de birlikte bu işte mücadele edelim, bu toplantıya popülizmi sokmayalım, bir şey yapmaya çalışalım, sonuç alıcı fonksiyonel bir Meclis, bir komisyon oluşturalım diye düşünüyorum. O anlamda söyledim.

İkincisi: “Benim üzerimden siyaset yapanlara fırsat vermeyeceğim.” diye siyasetimizin önemli bir aktörü, önemli bir figürü kendini nerede nasıl görüyorsa... Hiç kimse üzerinden siyaset yapmak gibi bir niyetim yok. Daha doğrusu o tanıma girecek, o anlamda bir siyaset yapmak için buraya gelmedim, o tür bir siyasetin içinde değilim. Onu yapanlar vardı; daha önce “hortumcu” diye tabir ettiğimiz, “Kamer” diye de CHP’den milletvekili vardı. Meclisimiz maşallah boşluk bırakmıyor. Yani benzer...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Yaşar, şahsiyetle uğraşma. Burada olmayan kişi hakkında konuşmak doğru değil. Yani komisyonun amacı dışında konuşmak doğru bir şey değil.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Ben dinledim, bak ben dinledim. Dediğin şey yenilir, yutulur bir şey değil. Senin üzerinden siyaset yapacak kimse yok. Senin kendini nerede gördüğünü, nasıl gördüğünü filan da bilmiyorum. Herkes burada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nezaketin sınırları...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Nezaket sınırlarını önce kendine söyleyeceksin, “Benim üzerimden siyaset yapan.” dedikten sonra da nezaketten bahsetmeyeceksin. Bu kadar net.

Ha, Meclis, herhâlde böyle renkli şeyleri seviyor, bu tür şovmenleri seviyor, her zaman bir tane bulunduruyor. Bunu söylemek zorundayım bir daha söylememek için.

İkincisi...

BAŞKAN – Şimdi, eğer bu şekilde sürdürürsek o zaman biz konuları tartışamayız.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - İkincisi...

Bakın, Sayın Başkanım, burada, kimse üzerinden...

BAŞKAN – Mahmut Bey, bir buyurun, size de söz vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, ben muhatap olmak istemiyorum...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Gidebilir, Mahmut Bey bu Mecliste olmazsa bu Meclis bir şey kaybetmez, bu Komisyon da bir şey kaybetmez. Mahmut Bey hepimizin tanıdığı bir figür.

Bunları baştan konuşalım. Yani içimizde...

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Ben de Mahmut Bey’e katılmayı tercih ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 12

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Şimdi, "Benim üzerimden siyaset yapan." diye biri söze başladığı zaman tepki göstermeyen arkadaşların, ona cevaben gösterilen tepkiye tepki göstermelerini ben anlamıyorum.

BAŞKAN – Hanımefendi, çıkacaksanız da uzaklaşmazsanız...

ZEYNEP AKTIOK (İzmir) – On dakika ara vereceksiniz zaten.

BAŞKAN – Tamam öyle yapalım, peki.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Zeynep Hanım'ı da anlamıyorum. Burada...

ZEYNEP AKTIOK (İzmir) – Ben de olmayınca zaten Komisyon bir şey kaybetmez Beyefendi, o yüzden dışarıda olmayı tercih ediyorum.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Şimdi, ikincisi: Bilmediği bir konuda genel hükümler üzerinden kesin yargı cümleleriyle "Bu böyledir." diye Başkana ders veren bir arkadaşın, ondan sonra da "Bana öğretin." demesindeki mantık çelişkisini vurgulamak istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, madde açık zaten, bir problem yok orada.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Bunları, işte, açık olan bir maddeye rağmen, burada tecrübeli bir arkadaşımız, yıllardır bu işlerle uğraşıyor.

Amacım şu, tekrar samimi olarak söylüyorum, siyaset miyaset açısından söylemiyorum: Sağlıklı bir şey yapacaksak, bir diyalog içerisinde bir şey yapacaksak bu tür şovmen çıkışlara fırsat vermeden, burayı Genel Kurula çevirmeden bu işi çözmemiz lazım. Ben, kimse üzerinden siyaset yapmam, yapmadım, bunun için burada değilim, herhangi bir şov peşinde filan da değilim. Kimse beni kendisine benzetmesin. Bu anlamda söylüyorum

Herhangi bir arkadaşımızı da Mahmut Bey dışında... Çünkü bu arkadaşımızı hepimiz tanıyoruz, Türkiye tanıyor, ben daha iyi tanıyorum özellikle, yani onu özellikle belirtmek istiyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Bunu sürdürmeyin lütfen ama. Bu konuşma gerçekten burada gerilime neden oluyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Özür dilerim, çok haklısınız...

BAŞKAN – Şahıslar üzerinde durmayalım lütfen.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Özür dilerim, çok haklısınız. Ama ikide bir, böyle, alışılmış o soğuk savaş dönemi diliyle isim anmadan, çaktırmadan çakıp gitmek gibi o ucuz alışkanlıkların da tarafı değilim ben. Bir şey söyleyeceksem adını anarım, söylerim, geçerim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Önce size akabinde beyefendiye söz vereceğim.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Talihsiz konuşmalar izliyoruz burada.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Doğru söylüyorsunuz.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ama Nurettin Bey'e de söylemek isterim. Söylediklerinin içerisinde müthiş bir mantık çelişkisi var. Evet yeni şovmenlere ihtiyacımız yok ama yeni şovmenler çıkıyor burada.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) - Yok.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Bu konuşmaların sonucu odur. Doğru dürüst, akılcı bir karşılıklı tartışma yapmak yerine, "İşte biz çoğunlukta'yız, istediğimizi yaparız." mantığını kibarca söylemek doğru bir şey değil. Bu, başta sizi ezer, Başkanlık Divanını ezer; sonra da içinde bulunduğunuz konumla ilişkinizin son derece tehlikeli bir noktada olduğunu gösterir.

Doğru, lojik bir tartışma yapıyoruz; 30 tane önerge verilmiş, 6 tanesini belirleyeceğiz ve hepsini görmeden bunu belirlemek mümkün değil. Biz buradakileri belirlersek diğerleri ne olacak? Burada yaptığımız bir iş de keyfî bir iş değildir, bireysel bir iş değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin İnsan Hakları Komisyonu yasayla kurulmuş ve herkesin bizden bir şey beklediği bir komisyondur. O nedenle çok dikkatli olmalıyız, sözlerimizin nereye gideceğini bilerek konuşmalıyız burada.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

Basının önünde var yok hiç önemli değil ama tutanaklara geçiyor, tarihe geçecektir. O nedenle, ben, birbirimizi baştan bu kadar çok kırmadan karşımızdakine saygı göstererek, asgari saygıyı göstererek bu toplantıyı devam ettirelim ya da dilerseniz o on dakikalık arayı hemen verin, biz de görelim başlıkları, birlikte tartışarak hangi konuları belirleyeceksek bu konuyu bitirelim ve asli görevimize geçelim diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İsmail Bey de söz istemişti.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Her şeyden önce Komisyonumuz İnsan Hakları Komisyonu. Yani Türkiye'deki insan hakları hepimizi ilgilendiren, hepimizin eşit mesafede olması gereken ve duyarlılık sahibi olmamız gereken bir husustur. Muhalefet partisi milletvekillerinin daha hassas olduğu, iktidar partisi milletvekillerinin daha az hassas olduğu insan hakları ihlali olduğuna ben inanmıyorum. Bu nedenle, Komisyonumuzda bugünkü bu tartışmaları çok yersiz buluyorum. Her şeyden önce burada Komisyonumuzun çalışma usulünü belirlememiz lazım. Burada da temel husus önümüzde var olan İç Tüzük ve uygulamalar, Komisyonumuzun daha önceki uygulamaları. Gündemin belirlenmesi de bu şekilde elbette ki yapılır. Ben bir de alt komisyon...

Sayın Başkanım, burada esas tartıştığımız konu şu: 30 arkadaşımız önerge vermiş. Herkes kendi önergesinin elbette ki önemli olduğunu addediyor. Bu 30 önergenin hepsi önemli. Benim de verdiğim önergeler var, ben de onu önemli addediyorum. Burada kurulacak olan alt komisyonların çalışmalarının süresini bence kısıtlamak gerekiyor. Çünkü yeni komisyonlar kuralım, diğer insan hakları ihlalleriyle ilgili çalışma alanımız genişlesin. Önceki dönemlerde olduğu gibi iki yıl, bir yıl gibi çalışmaları ben şahsen çok uzun buluyorum; altı ayla, üç ayla kısıtlayalım. Diyarbakır Cezaevindeki insan hakkı ihlalleri yaşanmış, bitmiş. Önemli, önemsiz demiyorum, kamuoyuna elbette ki mal edelim, ama bence Komisyonumuzu eğer çok hızlı çalıştırırsak üç ayda, dört ayda bitirebiliriz. Ya da verdiğimiz 30 tane önergeyle ilgili diğer komisyonlar oluşturalım ya da Türkiye'nin gündemi, coğrafyamız çok hızlı, her gün değişiyor, yeni komisyonlar kurma ihtiyacı hissedebiliriz. Bu nedenle, bence, alt komisyonlara kesinlikle süre verelim, çok kısa tatalım; bazıları bir ay olabilir, iki ay olabilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 12.05'e kadar ara veriyorum. Aradan sonra devam edeceğiz inşallah.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 11.54

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.13

BAŞKAN: Mustafa YENEROĞLU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Fatma BENLİ (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Şenal SARIHAN (Ankara)

SÖZCÜ: Leyla ŞAHİN USTA (Konya)

KÂTİP: Ayhan BİLGİN (Kars)

-----0-----

BAŞKAN – Çok değerli üyeler, öncelikle şunu özellikle istirham etmek istiyorum: Komisyon çalışmalarımızın daha sağlıklı yürüyebilmesi için, tabii ki doğal olarak sonuçta siyasetçi olmamız sebebiyle bazen polemik çerçevesinde, karşılıklı olarak -bunu hiçbir istikamete işaret ederek ifade etmiyorum- bazen, böyle, yanlış anlaşılma mahal verecek veya iğneleyici ifadeler olabiliyor. Bunu bundan sonra da engelleyebilecek durumda değiliz sonuçta fakat bu konuyla ilgili ben özellikle şunu istirham ediyorum: Yani, bir kere, Komisyon toplantılarımızla ilgili sonu açık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

bir imkânımız yok, süremiz yok. Burada hani sekiz saat konuşma imkânımız olsa belki biraz daha farklı değerlendirebiliriz ama işte, şimdi on ikiyi on üç geçiyor; bundan sonrasıyla ilgili, belki, bundan sonraki toplantıda Divanı da toplayıp bu vakit konusunda tekrar görüşürüm arkadaşlarımla ama normalde iki saat üzerine planlanan bir toplantıydı. Herhâlde bugün itibarıyla da işte kırk beş dakikamız kaldı, nasıl yapacağız bilmiyorum. Ancak usulle ilgili bunları konuşmak da önemli tabii ki, mutlaka konuşulması gerekir fakat bunların sağlıklı yürüyebilmesi için bu karşılıklı, şahsileştirici, iğneleyici ifadelerden herkesin özellikle kaçınmasını istirham ediyorum. Kim adına, hangi, kime yönelik söylenirse söylensin, ben Komisyon Başkanı olarak her bir vekilimizden burada özür diliyorum. Bundan sonra bu gibi şeylerin olmaması noktasında da herkesin özel bir gayret sarf etmesini özellikle istirham ediyorum. Bunu baştan ifade etmek istedim.

Bunun dışında, talep edildiği için, Komisyon, o günkü, ben işte... Fikri Bey, siz herhâlde belirtmişsiniz...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Evet.

BAŞKAN - Protokoldeki hani o meselelerin konuşulduğu, protokoldeki ilgili kısmı çıkarttım. Ben de şimdi sizlere kısaca okuyacağım o bölümü. Bunun ötesinde, başlıklar olarak hangi başlıkların bize ulaştığına dair önergelerin, önerge başlıkların bize ulaştığına dair konuları da liste olarak arkadaşlarımız hazırladılar, onları da şu anda dağıtıyorlar.

Bunun ötesinde, bunların içerikleriyle ilgili de bilgi sahibi olmak tabii ki hepinizin hakkı. Bu sebepten dolayı da bu toplantıdan sonra bugün, en geç yarın sizlere tüm önergeleri ulaştırmak üzere dağıttıracağım inşallah.

Bunun ötesinde, konuya geçecek olursak, deminki tartıştığımız hususa geçecek olursak, 17/12/2015 tarihli toplantıda şu şekilde ifade etmişiz: “Komisyonumuza yapılan başvurular var, alt komisyon önergeleri var, bu alt komisyon önergeleriyle ilgili bilgileri sizlere takdim edeceğim.” demişim, ondan sonra da usulen bunları geliş sırasına göre görüşmemizin mümkün olduğunu ifade etmişim. “Buraya ulaşan ilk iki önerge içerik olarak aynı mahiyette olduğu için ikisini birleştirerek mülahaza edebiliriz.” demişiz. “Bunun birincisi mülteci hakları konusu. Mülteci hakları konusuyla ilgili gelen bütün dilekçeleri ben sizlere başlık olarak ifade edeyim. Ben başlık olarak ifade ediyorum, bunların detaylarını arkadaşlar sizlere gerekçeli bir biçimde takdim edecekler.” demişiz. Mülteci hakları alt komisyonu ile ilgili başvurumuz var, bunu görüştüğümüz için zaten bunun detayına girmeye gerek yok. Onun dışında “Mahmut Tanal Bey ve arkadaşları tarafından sunulan başvuru var.” demişiz. Bunun ötesinde, 12 Eylül askerî darbesinden sonra oluşturulan Diyarbakır 5 no.lu Cezaevinden bahsetmişim, yine hükümlü ve tutuklu haklarını inceleme alt komisyonu konusundan bahsetmişim. Akabinde 28 Şubat sürecinde gerçekleştirilen hak ihlalleri konusunu bahsetmişim. Şimdi hani burada öncelik şu bu falan derken, bakın bunu bile şu anda normalde gündem sırası bunundur, bunun görüşülmesi gerekiyor fakat ben, Fatma Hanım’dan özellikle bu konuyla ilgili rica ederek bir sonraki gündeme bunu almak üzere, özellikle Batı dünyasında... Yani İnsan Hakları Komisyonu sadece Türkiye içi değil Türkiye dışında bir gündem maddesinin olması... Bizim dışarıda 6 milyon insanımız var, Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan 20 milyon Müslüman var. Bunlarla ilgili de Meclisin ciddi sorumlulukları olduğu düşüncesiyle ben, özellikle Batı’daki İslam düşmanlığı konusu geçmiş komisyon, alt komisyonlarda da sadece olay bağlamında ele alındığı için İslam düşmanlığının temel sebepleri ve sonuçları, yargı, yürütme ve yasama nezdindeki sonuçları ele alınmadığı için bu konuyla ilgili bir önerinin karara bağlanmasının -oy birliğiyle hatta karara bağlanmasının- Meclisin itibarı açısından da çok faydalı ve uluslararası boyutu itibarıyla da önemli olduğu kanaatini ifade ettiğim için, zaten bunu da bu şekilde gündeme almışız. “Batı ülkelerinde İslam düşmanlığı inceleme alt komisyonu” şeklinde ifade etmişiz. Ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 15

çocuk hakları alt komisyonu ile ilgili söylemişiz. Ondan sonra da yine sıralama itibarıyla ırkçı ve nefret suçları alt komisyonu. Bakın, diğerlerinde o zamanda hatırlıyorum, yanlış hatırlıyorsam düzeltirsiniz, ondan sonra herhâlde siz ve diğer hanımefendi de “Bizim de başvurularımız var.” demişti.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) - Kaybolmuştu, araya girmiş oldu.

BAŞKAN – Evet, onları da bu şekilde gündeme aldık ve ondan sonra da işte birçok başvuru geldi buraya, toplam olarak 19, artı karar aldığımız veya reddettiğimiz yani toplam 25 görünüyor şu anda.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) - Ama acaba kaybolduğu için mi geriye kaldı bilmiyorum tabii, o gün biliyorsunuz bir sıkıntı yaşamıştık.

BAŞKAN – Eyvallah, tamam. Teşekkür ediyorum.

Yani şimdi durum bu.

Ben, bu çerçevede, hatta ileride de şunu demişim, sonraki sayfada: “Evet, bu kadar başvuru beklemiyordum ilk toplantıda, bu başvuruların tamamını da bugün görüşmemizin mümkün olmadığını takdir edersiniz. Toplantıyı 12.30 gibi bitirmeyi düşünüyorum. Bu çerçevede de bugün itibarıyla şimdilik sıralamasına göre 5 başvurunun görüşülmesi noktasında arkadaşlarımıza söz vereceğim.” diye ifade etmişim. Zaten geçen hafta gündeme almadığımız için, zaman yetmediği için bu hafta o gündemin devamını getiriyorduk aslında, meselemiz buydu. Tabii bu usul tartışmasıyla şu anda ertelemiş olduk. Yani burada sonuçta hani ben özellikle şu konuda...

Ha şunu da söyleyeyim: Kırım ve Ahıska Türkleriyle ilgili, bu, öne mi çekilmiş hususuyla ilgili bir şey olursa bunda haklısınız. Bu konuyla ilgili, bana aslında Ahıska Türkleriyle ilgili ta zamanında İsmail Bey’den başvuru gelmişti, çok önceden gelmişti -yani sonuçta takdir sizin söylediğime inanıp inanmamak- fakat o konuyla ilgili ben geliştirilmesi gerektiği kanaatinde olduğum için bunu da sonuçta formel olarak şeye aldırmadım ama gelmişti bu konuyla ilgili, bunu da ifade edeyim Ama buna rağmen yani o konuyla ilgili “O da öncelikli olarak gelmişti.” gibi bir iddiaya sahip değilim, öncelikli olarak da bu çocuk hakları ve Batı’daki İslam düşmanlığı konusunu biz gündemimizde zaten bu kronolojik sırada bu şekilde vardı, bunu ifade etmek istedim. Bu, tabii illa şu veya bu şekilde olacak anlamına gelmiyor ama meseleyi açıklığa kavuşturmak adına konuyu arz etmiş oldum. Benim bu hususla ilgili söyleyeceklerim bu kadar.

Bunun dışında yani bu meselelerin yine gündem ekseninde görüşülüp karara bağlanması noktasında ben bunu takdirlerinize arz ediyorum yani illa sonuçta şu noktada da değiliz işte “Çoğunluk şöyle veya bu şekilde dolayısıyla bu böyle veya...” Konuşulsun yani ben bunların karşısında duran bir insan değilim.

Diğer bir husus da: Bakın şu anda 25 başvuru var. Bunların hepsinin bu İnsan Hakları Komisyonunda tabii ki görüşülmesi gerekiyor, görüşülecek yani şimdi bu bizim son günümüz değil, son gündemimiz de değil, bundan sonraki toplantılarda da görüşülecek. Ha şu ifade edilirse: “Efendim, işte yasama uzmanları itibarıyla kapasitemizin sınırlı olduğunu ifade ettiniz.” Doğrudur, bunu söyledim ama ben özellikle şöyle bir husus olabilir: Biz işte 5’te çocuk hakları ve Batı’da İslam düşmanlığı konusunu alıp 6’ncı konuyla ilgili de bu tartışmalardan sonra karar verebiliriz, böyle bir şey de yapabiliriz.

Bunun ötesinde, zaten Meclis Başkanımızla İnsan Hakları Komisyonunun kapasitesinin artırılması konusunda benim görüşmem olmuştu. Burada yasama uzmanları sayısının artırılması gerektiği kanaatindeyim, iki sebepten dolayı: Bir çalışmaların daha efektif yürütmesi bakımından, diğeri de İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun uluslararası birikiminin artırılması konusuna ilgili. Yani şu anda yasama uzmanları, bizim bünyemizdeki yasama uzmanları itibarıyla Fransızca bilen Fransa ve Frankofon bölgelerde çalışabilecek arkadaşlarımızın olmaması. Ve özellikle Almanya’da bizim 3 milyon vatandaşımız yaşıyor yani ne açıdan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 16

bakarsanız bakın Türkiye’de büyük şehirlerle mukayese ederseniz zannederseniz 4’üncü büyük şehrimiz konumunda bir nüfusumuz var orada. Bunun da o ciddiyetle ele alınması gerektiğini düşünüyorum. Bu çerçevede, Almanca birikiminin de mutlaka yasama uzmanları bünyesinde olması gerektiğini düşündüğüm için bu konuyla ilgili artırılması noktasında benim çalışmam var, bilginiz olsun, bunu da arz ediyorum. Yani illa bu işi 6’da bitireceğiz diye bir şey yok. Yasama uzmanlarının da çok zorunlu olmadığı konular da olabilir, araştırma konuları da olabilir veya çok fazla onların zamanını meşgul etmeyecek olay mahalli meseleleri de olabilir, bu çerçevede bunları da ele alabiliriz kanaatindeyim.

Bu konuyla ilgili söz almak isteyenler?

Buyurun.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Tabii, bu ikinci toplantımız birbirimizi tanıyacağız giderek. Ben sizin sözlerinizden size güvenerek konuşmamı ertelemek istiyordum çünkü burada gördüm 17 ve 18’inci sıradaydı Kırım ve Ahıska Türkleriyle ilgili konu. Aslında tabii önemlidir belki ama Dışişleri Komisyonunu da ilgilendirebilecek bir anlayış da olabilir diye... Önceliklere baktığımız zaman daha farklılar da vardı ama siz dediniz ki: “Daha önce gelmişti, sonradan buraya koydum.” Ben buna güvenerek...

BAŞKAN – Sadece Ahıska, Kırım değil yani sadece Ahıska’yla ilgili..

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) - Ama işte diğeri de var. Dolayısıyla birbirimizi iyi anlamak için bazı şeyleri prosedürüne uygun yaparsak çok daha uygun olabilir diye düşünüyorum. Vakit kaybetmeden isterseniz önümüzdekilerin içerisinden sizin gündemi belirlediğiniz gibi onları görüşelim derim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Mahmut Bey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, siz o dönem Almanya’daydınız, Berlin’de -cami kundaklamayla ilgili- o dönem camilerde epeyi kundaklama vardı. Sayın Sefer Üstün Bey’in Başkanlığında o dönem birlikte Almanya’ya gelmiştik. Gerçekten çok verimli bir çalışma olmuştu ve zamanındaydı, yerindeydi. Onunla ilgili raporlar da düzenlemiştik, onu da vermiştik. Yani eğer böyle bir komisyon kurulursa o raporlardan, geçmişteki o tespitlerden yararlanılması önemli olur.

BAŞKAN – Okudum hepsini.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yalnız o dönemde bir eksikliğimiz vardı, belki o da Komisyonun zaman sınırlamasının az olması nedeniyle Parlamentoda üst düzey yetkililerle hiçbir görüşme yapılamadı. Sadece orada sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeler yapıldı, bu da yetersizdi; emniyetten randevu istedik, emniyetle bir görüşme yapalım İçişleri Bakanlığı... Onarlarda o dönem bizim geç davranmamız nedeniyle programlarının yoğunluğundan dolayı böyle bir görüşme de yapamadık. Eğer böyle komisyonlar kurulursa benim istirhamım şu: Mümkünse gidilmeden burada ilk önceden tüm randevular alınarak o görüşmeler üst düzeyde yapılabilirse hatta o parlamentolardaki bizim muadilimiz olan insan hakları komisyonuyla da görüşülürse çok yararlı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli arkadaşlar, şimdi elimize gelmiş olan 19 maddelik bir liste var. Ben o listeye ilişkin izin verirsiniz önerilerimi söylemek istiyorum, tabii ayrıntılı olarak bakma olanağı olmadı ama.

Şimdi 1’inci sırada, çocuk hakları konusunda Leyla Şahin arkadaşımız tarafından verilmiş olan öneri var, zaten bir önceki toplantı da konuşulmuş. 14’üncü sırada, Zeynep arkadaşımızın çocuklara yönelik yaşam hakkı ihlallerinin incelenmesiyle; 15’inci sırada, benim tarafımdan verilmiş olan 3’üncü madde güneydoğuda kadın ve çocuklara ilişkin yaşanan ihlallerin incelenmesi. Bu üçünü,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 17

15'e 3 ve 14'ü hep birlikte ele alabiliriz çünkü genel çocuk haklarına yönelik ihlalleri hem genelde çocuk haklarına hem de özel olarak belli alanlarda ortaya çıkan ihlallere yönelik bir inceleme komisyonu rahatlıkla yapılabilir diye düşünüyorum.

Hemen 4'üncü sırada, "Faili meçhul bırakılan siyasi cinayetler ve kayıplar" başlığı altında Zeynep arkadaşımız tarafından verilmiş olan öneri var. Yine, benim tarafımdan verilmiş 15'e 2 var: Hukuk adamlarına yönelik ihlaller. Aslında burada kastettiğim hukuk adamı son olarak Tahir Elçi arkadaşımızdır ve benzeri başka cinayetler de oldu. Bunları da aynı başlık altında birleştirebiliriz: "Genel faili meçhul cinayetler." Biraz ayrı gibi görünüyor yani zannediyorum Zeynep kendisi de açıklayacaktır, daha uzak bir geçmişte faili meçhul bırakılmış cinayetlerle ilgili araştırma. Ama ne yazık ki bugün de hâlâ üzerinden günler geçmesine rağmen, örneğin Tahir Elçi cinayeti aydınlanamadı. Komisyon bunu kendi içinde alt gruplamalar yapabilir ve o şekilde incelemeye yönelebilir.

Sokağa çıkma yasağı kararlarının ilan edildiği il ve ilçelerde inceleme yapılması konusunda Tanal arkadaşımızın 16'ncı sıradaki önerisi ile 10'uncu sıradaki ırkçılık ve nefret suçlarıyla ilgili Jülide Sarıeroğlu arkadaşımızın önerisi birleşebilir ya da o ayrı da durabilir, ayrıca da ele alabiliriz çünkü buraya farklı konularda girebilir.

Benim önerilerim arasında olan... Pardon 15'e atıf yapmışım, belki 15'le de birleşebilir burası diye düşündüm yani Tahir Elçi'den yola çıkarak ayırıp onu birleştirebiliriz.

Diğerleri biraz daha bağımsız gibi görünüyor, bağışlayın. "Gazetecilere cezaevlerinde uygulanan tecridin incelenmesi." Şimdi buradaki murat, istediğimiz acaba sadece cezaevindeki tecrit uygulamaları mı, yoksa genel olarak gazetecilerin karşılaştığı baskı ve engeller mi? O zaman yine kendi önerime atıf yapacağım, basın özgürlüğü haber alma hakkı konusundaki öneriyle eğer basın penceresinden bakıyorsak o şekilde yola çıkabiliriz ama genel cezaevlerinde tecrit konusundan çıkacaksa, var bir cezaevleri komisyonumuz o komisyonumuza gönderme yapabiliriz, o komisyon bunu kendisi inceleyebilir.

AYHAN BİLGİN (Kars) - 13 ve 19 da aynı amaçla.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – 13 ve 19, kaçırmış olabilirim. Evet, evet "Askerde yaşanan şüpheli ölümler." Bu, biraz daha özel bir konu ama arkadaşlar.

AYHAN BİLGİN (Kars) - 19'daki de biz aslında, içerik farklı şüpheli ölümlerle ilgili... "Zorunlu askerlikteki hak ihlalleri" diye kastettiğimiz daha çok şüpheli ölümler yani.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Anladım. O zaman o da birleşebilir yani bunları aynı başlıklar altında alt başlıklara koyarak ama hiçbirini doğal olarak tabii ihmale sebep olmaksızın incelemek mümkün olabilir, komisyon sayısı da azalır biz de güçlerimizi aynı amaç etrafında daha etkili bir şekilde birleştirmiş oluruz diye öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşlar tıklarlarsa ben de buradan görmüş olurum.

Buyurun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle şu cezaevleriyle ilgili zaten son toplantımızda cezaevleri komisyonumuz bu ve buna benzer çalışmaların zaten kendi bünyesinde olduğunu burada bize aktarmıştı yani o konuyu biz geçen toplantıda sonuca bağlamıştık.

Buradaki öneriler içerisinde özellikle mesela faili meçhul bırakılan siyasi cinayetler gibi bazı öneriler var ki bunların ne kadar İnsan Hakları alt komisyonu görevidir, bu ne kadar Genel Kurulun belirleyeceği bir araştırma komisyonunun görev alanına girer? Eğer zorlarsak elbette İnsan Haklarına girer ama bu mantıkla gidersek Türkiye'de İnsan Haklarına sokmayacağımız hiçbir şey kalmaz, biz de çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 18

dağılmış oluruz. Dolayısıyla, bunun olsa olsa Genel Kurulun bir araştırma komisyonu oluşturmasıyla takip edilecek bir konu olması lazım. Bizim biraz daha spesifik ve kısa vadede sonuç alabileceğimiz komisyonlarla gitmemizin daha doğru olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Leyla Hanım...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Belki “ilk imza sahibi” diye not almışlar arkadaşlar ama hani, isimlerde bir değişiklik, yanlışlık olabilir mi, onu sormak istedim ben.

YASAMA UZMANI ZEYNEP DURAN – Var, yanlışlık var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ben, mesela çocuk haklarıyla ilgili...

BAŞKAN – Hayır, şimdi, orada şunu ben gördüm de evet yanlışlık var. Şu şekilde olduğu için arkadaşlar biraz kendileri takdir etmişler kimin imzası ilk diye.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Tamam, anladım, en sağdakini aldığınız için.

BAŞKAN – Evet, ama Jülide Hanım’ın önergesiydi bu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Jülide Hanım’ın önergesi çocuk hakları da...

Ben de şeyi düşündüm yani 28 Şubat sürecinde yaşanan mağduriyetler ile ayrımcılık yasağı, eşit muameleyi belki bir komisyon hâlinde inceleme şansımız olabilir. 5 ile 9’u mesela birleştirebiliriz gibi görünüyor.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Yalnız, 5 ve 9’un konuları tamamen farklı, ayrımcılık çok geniş bir alan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ama alt başlığına bakarak birleştirebiliriz.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Alt komisyon için...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – İrkçilik ve nefret suçları belki olabilir.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – 5 ve 10 olabilir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Yani 5 ile 10 da birleşebilir. 9 da yine bir ayrımcılık olduğu için...

FATMA BENLİ (İstanbul) – Yok, diğeri daha septik bir konu olduğu için biri diğerinin içerisinde biraz daha sıkıntı yaşayabilir ama 10 ile 5 daha çok uyar çünkü ırkçılığın neden olduğu ya da nefret suçlarının neden olduğu ayrımcılık vakaları daha fazla.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Ama ırkçılık ve nefret suçları önergesinin içeriği sanki amaçlanandan farklı...

FATMA BENLİ (İstanbul) – Daha farklı düşünüyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani ırkçılık ile nefret daha kapsayıcı sanki Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, tabii, ben, doğrusu neyi tartıştığımızı anlayamadım çünkü her şey tahmin ettiğim gibi, sonuçta tabii her şeyi yapabiliriz, her şeyi birleştirebiliriz ama sonuçta bu sistematik bir tartışma değil bu şekilde. Yani şimdi başlıklar üzerinden de böyle bir tartışmanın sağlıklı olacağı kanaatinde değilim, konuların mahiyetine de haksızlık olacağını düşünüyorum.

İSMAİL AYDIN (Bursa) - Önergeyi görmek lazım.

BAŞKAN – Önergenin detayıyla ilgili de hani, bundan sonraki süreçte işte vekillerimiz bir çalışma yapar, ayrıca hangilerinin birleştirilebileceği hususuyla ilgili bu toplantı sonrası ayrıca toplantı yapabiliriz. Divanda da bu konuları ele alabiliriz ancak şimdi, siz, başkan...

Bakın, onu değiştirmeyelim. Bir şey sorulmuştu kronolojik meseleyle ilgili, ben de bunu arz etmiştim. Şimdi, bu konu gündemden tamamen kalktı yani şimdi sanki o konuyu tartışmamışız, o konuyla ilgili bir mesele yokmuş gibi başka konulara girdik, içeriğe girdik yani şimdi bunu göz ardı etmeyelim. Önce bir şey sorulmuştu ama bir şekilde açıklığa kavuştu yani burada bir zan vardı veyahut da “Acaba bir şey mi var?” diye bir şey vardı, onu düzelttik. Şimdi onu düzeltince de sanki bu hiç konuşulmamış gibi bir noktaya bu işi getirirsek olmaz yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 19

Şimdi, dolayısıyla burada bir şey var. Ben oylamaya da sunabilirim ama bunu güç adına da söylemiyorum, özellikle ifade ediyorum, bu meseleleri sistematize etme adına burada şunları toplayalım, bunları birleştirelim şeklinde bir çalışmanın faydalı olacağı kanaatinde değilim. Çünkü burada birçok mesele var ki ben gerçekten içerik olarak bazı meselelerin, örneğin işte çocuk hakları ile çocuk cinayetleri konusu yani, şimdi, bu birbirinden çok ayrı konular ve işin doğrusu ikisinin de birbirine... Yani genel olarak bunu ele alabiliriz ama güneydoğu bağlamında bunu ele alacak olursak, almamız gerektiği noktasında ben farklı bir noktada değilim, özellikle terörün mağduru olan, sonuç itibarıyla sadece çocuklarımızın katledilmesinin çok ötesinde, çocuklarımızın dağa çıkarılması gibi birçok mesele var ama bunlar bana göre birbirinden bağımsız şeyler, bağımsız olarak da ele alınması gerekiyor. Ha, çocuk hakları komisyonu ihlaller bağlamında genel olarak bu konulara ne kadar girer girmez, önergede ne kadar var, önergenin içeriğine bakmak lazım. Ben, bu konuyla ilgili şu anda net bir şey söyleyecek durumda değilim ama bu meselelerin toplanıp da böyle "Her şeyi konuşalım..." Bazen birçok şeyi konuşmama veyahut da çok yüzeysel ele alma gibi bir durumla da karşı karşıya kalmamıza sebep oluyor.

Bakın, bir örnek vereyim, içinde olduğum bir husus olduğu için, sivil toplumu temsilen bu meselelerin hep üzerinde duran bir insandım, İslam düşmanlığı meselesi, konusu var. Mahmut Bey sağ olsunlar, kendileri de o konuda gayret gösterdiler, o çalışmalarda da bulundular. Ben, o şeyleri okudum ama bir örnek vermek için söylüyorum, genelde Meclisin çalışmaları, tabii ki bu kapasite, bahsettiğimiz başta kapasiteler itibarıyla da detaylara inemedi. Örneğin İslam düşmanlığından bahsedersek sadece olayın üzerine gitti. Bu olayın üzerine gitmenin ötesinde bunun sebepleri var yani şu kısımda bunun yargıdan kaynaklanan sebepleri var; içtihatla ilgili birçok mesele, sorunlar var; yürütmeden kaynaklanan sebepleri var. Örneğin, mesela, bakın, Batı Avrupa ülkelerinin birçoğu homofobiyi, antisemitizmi polis istatistiklerine alır, o motivasyonla işlenen suçları alır, dolayısıyla devlet tedbir almak durumunda kalır bunlar gündemde olduğu için ama İslam düşmanlığıyla ilgili böyle bir şey olmaz. Berlin'den bahsettiniz, daha da neyin ne olduğu belli değil, öyle kapanıp gitti, bunun gibi Batı ülkelerinde birçok meselede olduğu gibi. Türkiye'de de benzer meselelerimizin olduğunu biliyoruz hep birlikte. Dolayısıyla bu meselelerin üzerine gidilememesi bunların temeliyle ilgili sorun buradan kaynaklanıyor hususunu burada açıklığa çıkarmak gerekiyor. Böyle bir çalışma yaparsak bu nitelikli bir çalışma olur yoksa sonuçta bundan önce ben sivil toplumu temsilen "Dostlar alışverişte görsün." diye bir çalışma yapılmış gibi değerlendirmiştik neticeyi. Vekillerime karşı da saygısızlık yapmak istemem çünkü onların bir kabahati yok burada yani sonuçta, zamanlama, kapasite buna zorunlu kıldı. Ama bu eksikliklerin giderilmesi için meseleleri böyle bir araya getirelim, toplayalım gibi bir durumla karşı karşıya bırakılmasını konuların önemine haksızlık olacağı kanaatindeyim. Bunu özellikle ifade ediyorum.

Burada şimdi yirmi üç dakikamız var, görüşmelere devam de edebiliriz, buna da varım yani sonuçta genel itibarıyla veyahut da şu konularla ilgili karara bağlayabiliriz bunu.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – İki cümle bir şey söyleyebilir miyim efendim?

BAŞKAN - Buyurun.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Şimdi, aslında bizi sıkıştıran 6 tane alt komisyon kurma zorunluluğu olması, 3'ünü kurduk, bir 3 komisyon var. Buradan da görülüyor ki gelenlerin tamamına baktığımızda bazı konular var ki bu konular birleştirilebilir, yapmak istediğimiz oydu ama bazı konular var ki arkadaşlarımızın dediği gibi, bu Komisyonun yapabileceği değil, Meclisin Genel Kurulunun bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 20

araştırma komisyonu ile üzerine gidilebilecek olan konular, burada işte faili meçhul cinayetler gibi.

Şimdi, biz bunları önerebilme noktasında olabiliriz yani burada çok önemseyemediğimiz bazı konular var, Genel Kurulda bu konular üzerinde Meclis araştırması açılması doğrultusunda İnsan Hakları Komisyonunun böyle bir önerisi olabilir Meclis Başkanlığına. O zaman, o, Genel Kurulun yapabileceği ve çok etraflıca araştırma yapabileceği bir şeydir. 5 kişiyle çözebileceğimiz, gidebileceğimiz konulara bakmamız lazım; bir.

İkincisi de aciliyet olması gerekir yani bugün Türkiye'nin gündeminde dünden başlayarak gelecekte de olacak konuları belirlemeliyiz diye düşünüyorum. İslamofobi olabilir dediğiniz gibi, buna Alevilikle ilgili, işte nefret suçlarının içerisinde de katabiliriz. Şenal Hanım'ın yapmaya çalıştığı belki oydu yani bu 3 tane komisyonu belki buradaki arkadaşlarımızın düşüncelerini de alarak -öneri verenlerin- oluşturacağımız yeni komisyonları birleştiren komisyonlar olabilir düşüncesindeydi.

Ben bunu söylemek istedim. Böylelikle daha hızlı gidebiliriz diye düşünüyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, bugün ne öneriyorsunuz, ne yapalım istiyorsunuz yani gündemin hangi maddesi üzerinde konuşalım?

BAŞKAN – Ben, baştan da gündeme koyduğum şekilde İslam düşmanlığı, Batı'daki İslam düşmanlığı meselesinin ve çocuk hakları meselesinin gündeme alınıp görüşülüp oylanmasını istiyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Bu ikisini çözebiliriz.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Geriye bir tane kalıyor.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Ama yakın bir tarihte yeni bir toplantı yapalım mı? Yani ona gereksinim var sanki, kısa bir süre vererek o kısa sürede inceleyelim...

BAŞKAN – Toplantı tarihlerinin arasını çok uzattığımıza dair bir kanaat mi var?

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Yani iyi olur, bir an önce çalışmaya başlayabiliriz çünkü yasa önerileri de geliyor ve onu da söylemek istiyordum sadece tutanağa geçmesi yönünden.

Söylemek istediğim şuydu: Meclisin önüne gelen birtakım kanun önerilerinde tali komisyon olarak İnsan Hakları Komisyonu görülüyor fakat İnsan Hakları Komisyonunun önüne bugüne kadar hiçbir yasa önerisi gelmedi bizim görüşümüz alınmak üzere ve çok önemli ihlallerle de geçiyor o düzenlemelerde, hem karmaşalar var. Bu nedenle biraz daha sık toplanmamızın, o tür durumlara da müdahil olmamızın...

BAŞKAN – Talep edelim.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Bunu talep etmemizde yarar var.

Daha sık toplanma ihtiyacını ben şahsen hissediyorum çünkü söylediğimiz, eğer -böyle anladım ben, şimdi bize verilen önergelerin ayrıntıları da bize verilecek herhâlde, önerge örnekleri de verilecek- kısa bir sürede inceleyip önerilerimizle birlikte, örneğin bir hafta sonra -arkadaşlarımızın tümüne uygunsa tabii koşulları- bir araya gelelim, bunları çözelim, alt komisyonları oluşturalım ve yol almaya devam edelim.

İkinci kez söz almamak için bir şey daha söylemek istiyorum, çok konuşmak da istemiyorum doğal olarak. İnsan Hakları Derneğimizin bir başvurusu vardı yeni yıldan önce bize, Komisyonumuza ulaşmıştı, sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili yerinde inceleme yapma konusunda talepleri vardı. Bu konudaki talep çok sayıda demokratik kitle örgütünden adımıza geliyor, bildiriliyor, hem gruplarımıza, partilerimizin gruplarına. Bu konunun da en yakın zamanda gündeme alınması ya da -bu gidip yerinde inceleme olduğu için daha kolay karar alınabilecek bir konu-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

uygunsa bugünkü gündeme eklenerek bu konunun da değerlendirilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – O başvuru nerede yani kime geldi?

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Size yapılmış, İnsan Hakları Komisyonuna.

BAŞKAN – Bir, yok; iki, zaten olması mümkün değil çünkü böyle diyorlar da ben –bugün geldi bana- arkadaşlara sordum, bu konuyu bir görüşün dedim.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Hem önceden yapılmış, iki gün önce bir daha yapıldı.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Bir daha yapmışlar.

BAŞKAN – Gerçekten ulaşmadı bana yani bana ulaşmadı.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Dilekçe Komisyonuna gitmiş olabilir belki.

BAŞKAN – Ben görmedim böyle bir şey.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – “Ulaşıldı” dediği için onların söyledikleri üzerinden.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Belki Dilekçe Komisyonu olabilir, genelde oraya havale edilir.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şöyle bir şey de geldi de o yüzden bilginize sunmak istiyorum.

BAŞKAN – Tamam da yani şimdi, bakın, ben, bunu alsam da almasam da şimdi burada imzasız bulunması...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Hayır, hayır; bunu almayın zaten.

BAŞKAN - Bir de böyle bir başvuru hakları yok ki mevzuata göre yani nasıl bir şey olacak ki bu, ben nasıl değerlendireceğim?

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Başvurabilirler Komisyonumuza, başvuru hakları var.

BAŞKAN – Olur mu, alt komisyonun kurulması noktasında başvuru...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – İnceleme yapılması...

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Ben, çok kısa bir şey ekleyeceğim izniniz olursa.

BAŞKAN – Tamam.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Ben, sadece Şenal Hanım'ın son söylediğine tamamlayıcı bir cümle ilave etmek istiyorum.

Şimdi, biz, geçen birleşimimizde sokağa çıkma yasakları uygulanan bölgelerde inceleme ve araştırma yapılması önerisini Sayın Mahmut Tanal üzerinden konuşmuştuk. Orada içerik ve tanımla ilgili çekinceler olmuştu. Şimdi, burada 16'ncı sırada görünen önerge, aslında oradaki rahatsızlıklar, sizleri duyduktan sonra, göz önünde bulundurularak -değil mi efendim- eklemeler yapılan bir şey. Dolayısıyla yeniden arka sıraya gitmek yerine kaldığı yerden değerlendirmeye alınmasını, bir kez daha okunarak oylanmasını önermek isterim.

Bunu söylemek istedim çünkü biraz nüans üzerinde anlaşılamamıştık, tanım ve içerik konusunda bir düzeltmeye götürmüştük önergemizi, değil mi Mahmut Bey?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aynen, aynen.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Bunu ifade etmek istedim.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Başkanım, bu konuda özellikle sokağa çıkma yasağının olduğu bölgelerde inceleme konusu biraz sıkıntılı bir konu çünkü hâlen sokağa çıkma yasakları devam ediyor. Hatırlarsanız, rahmetli Tahir Elçi'nin öldürüldüğü, katledildiği yerde cumhuriyet savcısı olay yeri incelemesini dahi yapamadı. Zannedersem üç veya dördüncü gününde yaptılar, gittiklerinde yine çatışmalar oldu, ilk gittiklerinde. Böylesi bir ortamda Komisyonumuz ne kadar sağlıklı bir inceleme yapabilir? Bunu göz önünde bulundurmakta fayda var diyorum.

Teşekkür ediyorum.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Yine bir cümle ekleyeyim o zaman konuyla ilgili olduğu için efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 22

BAŞKAN – Bir cümle olsun.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Tabii, bir cümle...

Çok yakın tarihte Gazeteci İsmet Berkan özel korumayla bölgeye girip inceleme yapma izni alabildi, biz de alabiliriz diye düşünüyorum ve korunabiliriz, mümkün olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Şimdi, efendim, sonuçta şuna karar vermemiz lazım: Ben, arkadaşların başlattığı konudan devam etmek istiyorum. Gerek sokağa yasağı gerekse Tahir Elçi'yle ilgili soruşturması devam eden ya da sıcaklığı devam eden olaylarla, olgularla ilgili biz bir inceleme, araştırma yapabiliyor muyuz? Bu, teamülde nasıl, mevzuat çerçevesi nasıl, onu bilmiyorum ama fiilen böyle bir şeyden sağlıklı bir sonuç elde edemeyeceğimiz kanaatindeyim.

Tahir Elçi'yle ilgili, sokağa çıkma yasağıyla ve oradan doğan mağduriyetlerle ilgili de muhakkak bir araştırma yapılması gerekir. Benim biraz da kişisel bir şeyim var. Tahir Elçi bildiğim bir arkadaştı. Öldürüldüğü gün İstanbul'da bir DPI toplantısı vardı, Bilgi Üniversitesinde; o da katılacaktı, ben de katıldım. Başkandan izin almıştı, organize eden arkadaştan ve biz de o toplantıdayken ölüm haberini aldık. Kişisel olarak da bu işin polis kurşunu mu olur, terörist kurşunu mu olur, başka bir şey mi olur, sekme mi olur; neyse, nasıl öldüyse, onun vuzuha kavuşturulması hem savcılığın görevi hem de biz burada bir rol üslenebiliriz diye düşünüyorum ama bu ortamda sağlıklı sonuç alabilir miyiz diye kaygılarım var.

Daha önce de araştırılan konular var. Mesela, 28 Şubat Meclis tarafından araştırıldı, bayağı da kapsamlı bir araştırma yapıldı. Hulusi Bey'in de belirttiği gibi, Meclisin yetki alanına giren ya da daha rahat incelenilecek, araştırılabilecek konuları burada bizim üstlenmemizin işimizi aksatmaktan başka bir faydası olmayacağını düşünüyorum. Mesela, Ruhi Bey'in bir önerisi var, üniversitelerdeki öğrenci olaylarıyla ilgili. Geçen, Mecliste önerildi, Mecliste gündeme geldi. Bu tasnifleri yaparsak alanımızı daha da daraltır, zamanımız, imkânımız daha da artar; daha da sağlıklı, verimli çalışmalar yapabiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Başka söz yoktu herhâlde.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben de bir konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun. 12'yi 46 geçiyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederim.

Ben de arkadaşlarımıza katılıyorum.

Şimdi, tabii, ilk gündem maddesi yurt dışındaki İslam düşmanlığıyla ilgili herhâlde. Bu, geçtiğimiz dönem de araştırıldı, siz de biliyorsunuz sanırım, geçtiğimiz dönem de tartışıldı.

BAŞKAN – İşte onu görüşüyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi, ülkenin bir tarafı yangın yerine dönmüş, bütün dünyanın, Türkiye'nin dikkati orada. Bu, güneydoğudaki araştırmalar şimdi yapılmayacaksa ne zaman yapılacak? Mutlaka onun araştırılması gerekiyor. 45-50'ye yakın çocuk ölmüş, kadınlar öldürülüyor. Tam bir yangın yeri. Mutlaka, eğer öncelik tanınması gereken bir yer varsa güneydoğudan başlamalıdır bu inceleme, İnsan Hakları Komisyonunun görevi tam da budur. Eğer burada bir inceleme yapamayacaksa ne zaman yapabilir, onu konuşmak gerekir. Bizim en önemli görevimiz, şu anda orada yaşanan olaylara derhâl el atıp olaylarla ilgili ciddi bir inceleme yapılması gerektiğini düşünüyorum. Sonuçta, sokağa çıkma yasağının olduğu bölgelere İnsan Hakları Komisyonu güvenlikle girebilir veya orada dernekler var, odalar var, insanlar var, o işi yaşamış kurumlar var, oradan göçmüş insanlar var, onların mutlaka incelenmesi gerekiyor. Türkiye'de tarihimizin belki ilk kez bir iç göçünü yaşıyoruz. Yaklaşık 200 binin üzerinde insan o bölgede yaşanan olaylar nedeniyle bir başka bölgeye göç etmek durumunda bırakılmış. İnsanlar evlerinden,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 23

yuvalarından koparılıyor. Birçok çocuğun, belki binlerce çocuğun öğretim hakkı elinden alınmış, binlerce memur görev yapamıyor. İnsan Hakları Komisyonunun bu konuda inceleme yapmayacaksa hangi konuda inceleme yapması gerektiğini de merak ediyorum doğrusu ben ve öncelik tanınması gereken en önemli konunun da bu olduğunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ben de teşekkür ediyorum.

Burada, tabii, epey başlık var ve hakikaten bu başlıklara falan baktığım zaman yani “Komisyon acaba sömürgeciliğin tarihini de falan inceleyecek mi?” diye ben şahsen öyle düşündüm. Çünkü, yani bir kere birbiriyle ilgili çok fazla şey var. Mesela, faili meçhul cinayetler konusu var. Faili meçhul cinayetler, biliyorsunuz, Meclis araştırması komisyonu kuruldu, o tamamlanmamış bir şey.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Var mı, kuruldu mu?

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Var tabii. Yani, ben kendim bizzat tanıklık yaptım yani faili meçhul cinayetler, Ayhan Sefer Üstün’ün Başkanlığını yürüttüğü Komisyonunda.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) –Onu getirdik deyince siz... 99’daymış, ben o yüzden...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – O birkaç kez oldu yani birkaç kez oldu.

Şimdi, burada konuşulanlara bakıyorsunuz, doğu ve güneydoğuda şu anki hâlin bir kere sokağa çıkma yasağından doğan ihlaller olarak kodlanması esef verici. Yani, burada, insan hakları mücadelesi gibi önemli bir konuda tabloyu bu şekilde görmek, milletvekilleri olarak bu şekilde görmemiz son derece incitici. Yani, bir silahlı mücadelede ısrar, şehirlerin kuşatılması, o şehirlere yüzlerce silahlı militanın sokulması herhangi bir ihlal yaratmıyor ama burada bu olağanüstü hâli, bu işgal halini sona erdirmek için Hükümetin ilan ettiği ve sürdürdüğü sokağa çıkma problemi bir ihlal gibi. Bu, psikolojik harp, kimse kusura bakmasın. Benim zihnimde, benim bu meseleyle ilgili hafızamda bunun adı psikolojik harptir. Bu psikolojik harbi buraya lütfen taşımayalım diye düşünüyorum. Ha, bu araştırılmayacak mı? Araştırılsın tabii. Nasıl araştırılacak? Mesela, ben, hakikaten, CHP’li dostlarımıza sormak istiyorum. Bölgeye kadın milletvekillerinden oluşmuş bir heyet gitti. Ne elde edildi? Benim aklımda kalan bir tek kare var: Sayın Böke gitti, orada dükkân sahibi olan bir arkadaşla konuştu; o da “Nasıl kardeş olduğumuzu iddia edebiliyorsunuz? Hani kardeştik, bu başımıza gelenler nedir?” falan dedi. Şimdi, bu mu? Yani, İnsan Hakları Komisyonu bu araştırmayı yapacak, gidecek orada üç beş siville görüşecek ama -arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi ve bizim de bildiğimiz gibi- 20, 25’e yakın çocuk öldürülmüş, bir o kadar da kadın, aynı şekilde...

Bakın, geçen hafta -biz, yani AK PARTİ olarak, öyle söyleyeyim- bir aileye Dargeçit’te silahlı baskın yaptı PKK militanları. 70 yaşında bir insan o baskında hayatını kaybetti, evin reisi olarak. Kızı öldürüldü yine aynı baskında. Karısı ve kızı yaralı olarak Mardin Devlet Hastanesine kaldırıldı. Cenazelerini biz bir hafta kaldıramadık. Niye kaldıramadık? Çünkü bizde, Kürtlerde bir gelenektir yani cenazenizi kaldırdığınız zaman yas tutarsınız ve insanların bu yasa ortak olmasını istersiniz. Bölgede öyle bir hâl var ki, silahlı militanların şehirleri işgal etme vaziyeti o kadar vahim bir durumda ki insanlar yasını bile tutamıyor. Biz bu arkadaşlarımıza, bu aileye şunu teklif ettik: Güvenlik güçlerinin önlem almasıyla Dargeçit’e götürelim, gömelim. Kabul etmediler. Sebebi de şu: “Peki, biz taziyemizi nasıl kuracağız?” dediler. Şimdi, arkadaşlar, yani gerçekçi olmak lazım; bölge bu haldeyken, yasını tutamayan bir bölgede siz İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak ne yapacaksınız ben şahsen çok merak ediyorum. Son on gün içerisinde 3 defa gittim ben bölgeye; Mardin’e gittim, Urfa’ya gittim, Diyarbakır’a gittim. İnsanlardan bizim duyduğumuz bu. Şu an, hakikaten, İnsan Hakları Komisyonu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 24

tarafından yapılacak ve sonuç alınacak bir ortama sahip değil, bunu bir kere çok iyi görmemiz lazım. Eğer “Bu öyle değildir.” diyorsanız, hakikaten, yani CHP’li dostlarımız, kadın arkadaşlarımızın orada yaptığı raporu bir gösterebilir bize, nedir?

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Biz de bölgeye gittik yani.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Tabii, tabii, olur yani, gidersiniz, bir sivil toplum örgütü de yapar bunu ama şu an mesela, Tahir Elçi’nin çıkan hangi kurşundan öldürüldüğünü falan araştırmanız öyle kolay bir iş değil. Yani, savcıların bile araştırma konusunda çok çeşitli handikaplar yaşadığı bir durumdan bahsediyoruz. Dolayısıyla, yani gerçekçi olmak lazım. Evet, bunun hesabı, bunun araştırılması mutlaka yapılmalı ama bu hâl devam ettiği sürece biz sadece araştırma gibi bir tatmin yaratırız, onun dışında bir şey yaratmayız. Dolayısıyla, bu meseleye böyle bakıyorum ben. Tahir Elçi benim dostum, ayrıca benim avukatımdı. Dostluğun ötesinde, benim avukatlığını yapan, Musa Anter cinayeti dosyasında benim avukatım olan bir arkadaşım, değerli bir arkadaşım, sevgili bir arkadaşım. Onun araştırılmasını elbette ki herkes gibi ben isterim, herkesten fazla isterim ama bugünkü koşullarda bunun olmadığını da biliyorum. Tahir’in yanında, onun yardımcısı olan Velat isimli bir avukat arkadaşımız çıktı CNN’e “Tahir’i hendek siyaseti öldürdü.” dedi. Bir arayın, Velat’ın başına gelenleri bir öğrenin. Kurşunlandı yazıhanesi, üç gün önce yazıhanesini kurşunladılar. Bu koşullarda mı şimdi gideceğiz biz orada... Burada kamu güvenliğinin sağlanması gerekiyor. Kamu güvenliği sağlanmadan, sizin tahayyül ettiğiniz ve insan hakları mücadelesi, buna dair geleneğe uygun bir araştırmanın yapılamayacağı kanaati var bende, bölge milletvekili olarak bu kanaat var ve bu işin hasbelkader otuz kırk yıldır da tanıklığını, mağduriyetini yaşamış bir insan olarak var ama içim de kıpır kıpır. Bir an önce, keşke, kamu güvenliği dediğimiz meselede Türkiye mesafe alsın ve biz Komisyon olarak gidip bu işleri yapsak, araştırsak. Bu çok makbul bir şey olurdu ama burada siyasi bir kullanım şeyi de seziyorum ben. Bu siyasi kullanımdan vazgeçelim. Bunun kimseye faydası olmaz. Yani, bölgenin neredeyse üçte 2’sinin işgal altında olmasının AK PARTİ’yi siyasi bakımdan sıkıştıracağı, sokağa çıkma ihlallerinin AK PARTİ’ye fatura edileceği, ya da işte, efendim, Lahey’e meselenin taşınması... Neyi taşıyoruz Lahey’e, neyi taşıyoruz ya, bunu bir konuşalım. Niye mesela bu İnsan Hakları Komisyonunda bunlar konuşulmuyor? Bu sadece AK PARTİ’nin meselesi değil. Özellikle Cumhuriyet Halk Partili milletvekilli arkadaşlarıma seslenmek istiyorum. Yani, cumhuriyet konusundaki hassasiyetlerinizi biliyoruz ama şu an, cumhuriyet, belki cumhuriyet tarihi dönemindeki en büyük handikapını yaşıyor o bölgede. Dolayısıyla, gelin, bu konuda iş birliği yapalım yani millî bir birlik yapalım, ulusal bir birlik yapalım.

Kusuru bakmayın, uzattım.

BAŞKAN – Estağfurullah.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Kendi komisyonumla ilgili olarak da şunu ifade edeyim: Burada tutanağa geçen...

BAŞKAN – Bir dakika, onu biz sonra şey yapalım çünkü bayağı bir daraldık yani kusura bakmayın.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Peki, tamam, olur.

BAŞKAN – Şimdi buradan da birçok söz geldi.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Şenal Hanımın yaptığı şeyi çok benimsiyorum. Hakikaten, bu önerilen meseleler konusunda bir hazırlık yapalım, öyle dedi yanlış anlamıyorsam ve o hazırlık konusunda şey yapalım yani.

BAŞKAN – Müsaade buyursanız, söz vereceğim de yalnız, bakın, 12’yi 55 geçiyor. Ben usulle ilgili -bayağı da arttı tabii sözler- arkadaşlara söz vereyim ama bugün Komisyonda en azından -benim şahsi önerim- İslam düşmanlığıyla ilgili meseleyi görüşüp karara bağlayalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 25

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Çocuk hakları daha önce.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Çocuk haklarını da bitirelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Zaman sınırınız niye var Sayın Başkan?

BAŞKAN – Hayır, sonuçta biz devam edebiliriz ama netice itibarıyla ikiden daha fazla uzatamayacağımız kesin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Genel Kurul çalışırken devam edebiliriz.

BAŞKAN – Hayır, eyvallah, devam edebiliriz de şimdi herkese sözümüz var, bir şey konuştuk. Yani, bir dahaki toplantılarla ilgili böyle bir şey yaparız, deriz ki “Toplantımız bu kadar sürecek.”, şimdi bu toplantıyla ilgili bire kadar demiştik.

ATAY USLU (Antalya) – Randevu verdik biz de.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Randevuyu bilmem de yani Genel Kurul çalışmaları devam ettiği sürece Meclis İnsan Hakları Komisyonu çalışabilir.

ATAY USLU (Antalya) – Karar alsak problem yok ama şu an ikiye göre randevumuzu ayarladık.

BAŞKAN – Birçok arkadaşımıza “Birde bitecek.” dediğim için söylüyorum ama bundan sonrasıyla ilgili, haklısınız, daha bir geniş zamanlı olarak karar almaya çalışalım.

Ben, tamam, söz vereyim ama en azından bir konunun bugün Komisyondan geçmesini özellikle arz ediyorum, yoksa sonuçta tartıştığımız hiçbir konunun bugün itibarıyla geçmemesine de şahsen üzülürüm. Böyle bir şeyi oylarınıza şimdi sunsam uygun mudur?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Konuşmalarımızı yapalım Sayın Başkan

JULİDE SARIOĞLU (Ankara) – Başkanım, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Ama uzatmayın lütfen.

JULİDE SARIOĞLU (Ankara) – Yok uzatmayacağım.

Yani, biz bir dediğimiz için programlarımız var. Gündemimizle ilgili olan konuları öne alalım, diğer arkadaşlarımız konuşmalarını sonrasında yapsınlar, programlarımıza katılmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Evet. Diğer genel konularla ilgili bunlar konuşulacak, açılan hususla ilgili herhâlde söz istenilecek çünkü Orhan Bey konuşurken bu sözler şey yapıldı. Ben, usulle ilgili, Batı’da İslam düşmanlığı konusunun karara bağlanması konusuyla ilgili...

AYHAN BİLGİN (Kars) – Başkanım, usule dair bir şey söyleyebilir miyim? Yani, biraz bu gündem sıralamasının usulüne dair bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Şimdi, yani bu sorun hiç yokmuş gibi davranarak...

BAŞKAN – Hangi sorun?

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sokağa çıkma yasağı, bundan kaynaklı...

BAŞKAN – Ama bakın, şimdi açmalım lütfen.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Hayır, hayır... Şunun için söyleyeceğim sadece Başkanım, onu konuşmak için açmadım: Sadece çocuk haklarıyla ilgili eğer komisyon kurulmasını gündeme alırsak bir uzlaşma sağlayabiliriz. Hiç olmazsa oradaki çocuk mağduriyetleri yani morglarda çocuklar insanların kucağında kalıyor. Hastane kapasitesini araştıralım. Hastaneye de gidemiyorsak eğer...

BAŞKAN – Tamam.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Yani, dolayısıyla, çocuk hakları üzerinden...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Zırhlı ambulans dönemine geçtik bu politikalar sayesinde.

BAŞKAN – Mesele anlaşıldı. Ben şöyle bir şey...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – 2’sini de oylayalım bence.

BAŞKAN – Ama o zaman üçü bulacak yani sonuçta sadece oylamadan ibaret olsa problem yok ama öyle bir şey olmayacağını biliyoruz.

Şimdi, bakın, ben çocuk haklarını...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 26

AYHAN BİLGEN (Kars) – Mesela, çocuk haklarının geniş tarifiyle bir uzlaşma yakalayabiliriz.

BAŞKAN – Tamam, ben de diyorum ki o, çocuk haklarının kapsamıyla ilgili, bu toplantıdan sonra onu önümüzdeki haftaya erteleyelim. Örneğin, onun içeriğiyle ilgili birkaç arkadaşımız bir araya gelsin.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ama önerge sahibi olarak da burada benim bakış açım, Diyarbakır’da eylem yapanların...

BAŞKAN – Tamam, yine sizin bakış açınız esas olsun da...

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Çatışmalarda çocukların kullanılmasının uluslararası suç olduğunu düşünüyorum. Terör örgütünün veya bağlantılı olarak ve terör örgütün mağdur ettiği çocuklar bağlamında bakabiliriz. Yani, önergemiz bu şekilde farklı bir...

BAŞKAN – Jülide Hanım, özür diliyorum, sözünü keseceğim de bakın, şimdi, bu konuyla ilgili -ben bunun için İslam düşmanlığı dedim- çocuk hakları konusu tekrar müzakere edilsin, sonra hani konuşulmadı gibi bir durum olmasın. Çocuk hakları konusuna girdiğimiz zaman zaten görüşme yapılacak. Bu, bugün en az iki saat sürer. Dolayısıyla, bugünkü gündemimizden geriye çekelim, önümüzdeki hafta bunu gündeme alalım, İslam düşmanlığıyla ilgili eğer genel bir kanaat varsa bu konuda bunu okutup oylarınıza sunalım, ondan sonra da diğer konularla ilgili söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz verelim.

B) Alt Komisyona Sevkler

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu ve arkadaşlarının, Batı’da İslam düşmanlığını inceleme konusunda alt komisyon kurulmasına ilişkin.

BAŞKAN - Bu konuyu oylarınıza sunmak istiyorum: Batı’da İslam düşmanlığı alt komisyon önergesinin görüşülmesine, usul itibarıyla söylüyorum şu anda, açılmasına “evet” diyenler bir el kaldırsın... Katılmayanları da alalım o zaman... Tamam, oy çoğunluğuyla kabul edilmiştir.

O zaman Zeynep Hanım’a rica ediyorum, o konuyla ilgili şeyi okusun, akabinde de onu oylamaya bağlayalım. Ondan sonra da söz vereceğim yani diğer söz isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim.

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına

Batı ülkelerindeki İslam düşmanlığının sebepleri ve sonuçlarını araştırmak üzere bir alt komisyon kurulması konusunda gereğinin yapılmasını arz ederim.

Mustafa Yeneroğlu

İstanbul

Ali İhsan Yavuz

Sakarya

Gerekçe:

Leyla Şahin Usta

Konya

Fatma Benli

İstanbul

Atay Uslu

Antalya

Jülide Sarıeroğlu

Ankara

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın önemli sorunlarından birisini de, toplumsal dışlamaya neden olan ırkçılık İslam düşmanlığı, ayrımcılık ve hak ihlalleri konuları oluşturmaktadır. İnsan Haklarının İnceleme Komisyonu Başkanlığımız 24. Dönemde bu alanda inceleme ziyaretlerinde bulunmuş ve dönemsel raporları kamuoyuyla paylaşmıştır. Gerek inceleme ziyaretleri gerekse de yayınlanan raporlar ırkçılık ve yabancı düşmanlığı motifli eylemlerle ilgili durum tespitini ihtiva etmekte, olayların bir bütün olarak derlendiği içeriğini kapsamaktadır.

İslam düşmanlığı 11 Eylül saldırılarının ardından Batı ülkelerinde yaşayan Müslümanlara yönelik bakış ve söylem değişikliği ile artan saldırı ve eylemler nedeniyle uzmanlar tarafından ayrı bir kategoride değerlendirilmektedir. İslam düşmanlığı motifi, toplumsal ilişkilerde düşmanlığın dışa vurumu olarak en üst düzeyde saldırı olarak yansımaktadır. Ancak, her ülkede bu düşmanlığın beslendiği belirli bir toplumsal, siyasal ve medyatik alan bulunmaktadır ve Almanya örneğinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 27

görüldüğü gibi bazı ülkelerde toplumun merkezine sirayet ettiği akademisyenlerce belirtilmektedir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın İslam düşmanlığı bağlamında maruz kaldıkları eylem, saldırı ve yaşadıkları sorunları alt komisyon kapsamında incelemesi gerekmektedir. Zira, bu alan komisyon tarafından daha önce incelenmemiştir. Bu çalışmada öncelikli amaç, Komisyon tarafından daha önce yayınlanan ırkçılık motifli eylemlere ilişkin raporlarda yer aldığı şekliyle olayların derlenmesi değil, İslam düşmanlığının sebep ve sonuçlarının irdelenmesidir. Komisyon araştırmasının çıkış noktasını şu sorular oluşturmaktadır: İslam düşmanlığının sebepleri nelerdir ve hangi toplumsal dinamiklerden beslenmektedir? Toplumda İslam düşmanlığının oluşumunda ve artmasında hangi kamu, toplum ve medya aktörleri rol oynamaktadır?

Öte yandan, İslam düşmanlığı günümüzde ve gelecek için birtakım sonuç ve etkileri beraberinde getirmektedir. Bu doğrultuda Müslümanların azınlık olarak yaşadığı ülkelerde hangi sonuçların meydana geldiği sorusu, hem o ülkede yaşayan vatandaşlarımız hem de o ülke için hayati bir sorudur. Toplumsal eşit katılımı engelleyen İslam düşmanlığının sonuç ve etkilerinin araştırma çerçevesinde somutlaştırılması, İslam düşmanlığıyla mücadelede sağlıklı tedbir ve yöntemlerin geliştirilmesine zemin hazırlayacaktır.

Ülke geleceğinin birlikte inşa edilmesi, toplumsal barışı tehdit eden İslam düşmanlığının sebep ve sonuçları üzerine gidilmesiyle ancak mümkün olabilir. Nedenlerin araştırılmasıyla saldırı ve olayların kökenine inilmesi sağlanacak ve bu bilgiler ışığında kapsamlı bilgi ve öneriler ülkemiz kamuoyuyla paylaşılacaktır.

BAŞKAN – Evet, bu konuyla ilgili...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben bu konuyla ilgili bir şey söyleyeceğim. Arkadaşlarımızla kararımız, bu komisyonun kurulmasına karşı değiliz, öncelikle bunu söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, anlaşıldı, onu şey yaptık. Şimdi şu konuyu bir karara bağlayalım.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Onu kastediyoruz, bu konu için söylüyoruz.

BAŞKAN – Hayır ama şimdi aldık bunu, bu konuyu oya sunduk, netice itibarıyla...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Başka karar...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Gündeme alınması kararı.

BAŞKAN – Efendim, daha karar vermedik ki şu anda usulle ilgili şey yaptık. Şimdi esasa girdik, bu esasa ilgili de görüş isteyen arkadaşlarımız buyursun...

VELİ AĞBABA (Malatya) – İstediğim bir söz var, bu konuyla ilgili.

BAŞKAN – Tamam, ben vereceğim, dedim. Yani şu konuyu kapatalım, ondan sonra diğer konularla ilgili herkese söz vereceğim. Söz isteyen arkadaşları biliyorum, siz de söz istemiştiniz. Bu konuyla ilgili görüş belirtmek isteyen arkadaşlarımız var mı? Tamam, o zaman, görüş belirtmek isteyen arkadaşlarımız yok değil mi bu konuyla ilgili?

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Önergenin muhtevasına dair birkaç şey söyleyecektim ama gerekçesi okundu, isterseniz gerek de duymayabiliriz. Yine de söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili? Tamam, buyurun.

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bu konu kapsamında bazı görüşler sarf edildi burada. Özellikle Mahmut Tanal meslektaşımız geçen dönem bu konunun araştırıldığını söyledi. Geçen dönemki bu konu değil, geçen dönem yapılan araştırma tamamen ırkçı motifli eylemlere dönüktü. Bu daha çok İslamofobi konusunda bir araştırmayı içeriyor. Dolayısıyla, geçen dönem hem ırkçı temelli bir çalışma yapıldı ve bu çalışma sadece tespitten ibaretti. Bu sefer, özellikle vurguyu gerekçe kısmında da gördük, sebep ve sonuçlarını tespit eden ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 28

bu anlamda ete kemiğe bürünmüş belki önerilerde bulunacak bir çalışmayı öngörüyor. Bu anlamda, özellikle 2012'den farklı olduğunu vurgulamak istedim. 2012 çalışmasında da gerçekten güzel bir çalışma olduğunu görüyoruz. Özellikle, bir yıl boyunca Avrupa'daki, Batı'daki eylemler tamamen irdelenmiş ve bunun sonucunda 108 tane ihlalin olduğunu yani en azından belirlenen, belirlenmeyenler de var, ihlalin olduğu gözükmüş. Demek ki Avrupa'da -özellikle o 2001 yılındaki 11 Eylül hadisesinden sonra da arttı bu eylemler- bir hayli eylem söz konusu olmaktadır. Türkiye'deki bu hak ihlalleri yanında, Avrupa'da özellikle Batı'daki İslam düşmanlığı noktasının bir ayak önce araştırılmasının bence bir aciliyeti var ve doğru bir şekilde de bunu öne almış bulunuyoruz. İnşallah, sebep ve sonuçlarını güzel bir şekilde irdeler ve başarılı, hoş bir çalışma yaparız temennisinde bulunuyorum.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili söz almak isteyen? Yok herhâlde. O zaman önerge hakkında görüşmeler tamamlanmıştır. Batı'da İslam düşmanlığı konusunun inceleme alt komisyonunun kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Bu alt komisyonun üyeleri konusunu sonradan ele alabiliriz. Evet, alt komisyon da aynı zamanda gerekli gördüğünde ... Evet, üyeleri sonradan bir iki gün sonra belirleyebiliriz, arkadaşlarımız değerlendirir, ondan sonra sunar.

Gerekli gördüğünde Ankara dışında kendi belirleyeceği illerde ve yurt dışında da inceleme yapılmasına üye değişikliği hususunda da Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesine karar verilmiştir hususunu da o zaman oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Anlayamadık ama.

BAŞKAN – Geçen toplantıda yaptığımız gibi, mesela “Bir parti bizim üyemiz katılamıyor, değiştirmek istiyoruz.” Divanda herkes temsil edildiği için MHP dışında arkadaşlarımız onu şey yaparlarsa onların...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Ama sanki dışarıdan da mı üye veriyoruz? Öyle gibi sanki.

BAŞKAN – Hayır hayır... Üye zaten, alt komisyona dışarıdan üye olmaz ki.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Öyle gibi anladım da.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ama o bütün komisyonlar için geçerli olmaz mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Öyle yaptık zaten, bundan önce de öyle yaptık.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – O zaman karar almaya gerek yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar usulen alınması gerektiğini ifade ettiler, biz de onun gereğini yerine getiriyoruz. Bürokratik tahakküm Türkiye'de biliyorsunuz yani sonuçta...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Arkadaşlara söyleyelim, “Komisyon almıştır bu kararı, bir daha hepimiz...” diyelim.

BAŞKAN – Evet, yurt dışında da inceleme yapılmasına... Çünkü yurt dışında inceleme yapılabilmesi için işte mevzuat gereği bir karar alınması gerekiyor bu sebepten dolayı.

Ben teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi genel olarak söz almak isteyen Mehmet Bey vardı. Başka söz almak isteyen arkadaşlar varsa onları da şey yapalım.

Buyurun Sayın Metiner.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyon çalışma esas ve usullerine ilişkin

MEHMET METİNER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce, cezaevi komisyonu ile ilgili bir öneri var: Yani bu doğrudan Cezaevi Komisyonunu ilgilendiren bir konu, bunun için bir araştırma komisyonu oluşturulmasını çok gerekli bulmuyorum; gazetecilere cezaevlerinde uygulanan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 29

tecridin incelenmesi. Bunu sanıyorum, zaten bugün Cezaevi Komisyonu olarak toplanacağız, o konuyu gündemimize alırız, yapılması gereken inceleme varsa yaparız. Bunun için ayrıca bir komisyonun kurulması gerektiğine inanmıyorum.

Diğer bir konu da tabii, politik mülhazalarımız çok önemli ama Orhan Miroğlu'nun söylediklerini hepimizin çok dikkate alması gerekiyor, sonuçta bir memleket meselesi söz konusu. Siyasal pozisyonlarımız üzerinden kendi ülkemizin birliğine, dirliğine zarar verecek söz ve davranışlar içine girmememiz gerekiyor. Burada her bir şeyi konuşabiliriz ama Orhan Bey'in de söylediği gibi, ülkenin koşullarını biliyoruz yani uzayda yaşamıyoruz, bölgenin gerçeklerini biliyoruz. Burada silahlı bir örgüt fiilî bir işgal içinde, yüz binlerce Kürt bu zulümden dolayı kaçıyorlar. Sokağa çıkma yasakları var bu terör unsurlarıyla mücadele için. Biz burada kalkıp sokağa çıkma yasağının doğurduğu insan hakları ihlallerinden bahsediyoruz. Yani, ben bu konunun çok fazla politize edildiği kanaatindeyim. Bu politik tutum üzerinden hiçbir siyasal partinin de doğru bir sonuç devşireceği kanaatinde değilim. Onun için, yani daha güvenlik güçlerinin girmekte zorlandığı yerlere İnsan Hakları Komisyonu üyeleri olarak bizim girmemizi talep etmek çok akıllıca bir öneri değil, gerçekçi bir öneri değil. Bunun yeri ve zamanı şimdi değil.

Şimdi, bölgedeki STK'ları biliyoruz, birbirimizi kandırmayalım, ben şu an İstanbul Milletvekiliyim ama bölgenin bir insanıyım. Bir dönem bölgenin milletvekilliğini de yaptım, milletvekilliği yapmadan önce de bölgeyi bilirim. Bölgedeki STK'ların gerçekliğine de biliyoruz. Çok sayıda asılan tabelaların altında neler yapıldığını, aslında "STK" diye tanımlanan o derneklerin gerçekte STK olmadıklarını da biliyoruz. Yani, tabela asmak, bir örgütün talimatı doğrultusunda hareket etmek bir derneği STK kılar mı? O ayrı bir tartışma konusu. Ama, çok sayıda gidip böyle STK'larla görüşüp gelip rapor düzenlemenin hiçbir şeye faydası yok, işte Orhan kardeşimiz söylediler. Yani, rahmetli Tahir Elçi'nin yardımcısı bir görüş beyanında bulunuyor ya; hendek siyasetinden dolayı, bu ölümün yaşandığını söylüyor! Ya, bu bir tespittir yani yanlış da olsa bir tespittir ya. Sırf bunu söyledi diye yapılan şeyler ortadayken biz hangi gerçeklik zemininde gidip orada incelemelerde bulunacağız Allah aşkına. Nasıl bulunacağız ya, kurşunların havada uçuştığı, roketatarlarla tacizlerin yapıldığı ve belki de dünya tarihinde ilk defa artık, ambulansların bile zırha büründürüldüğü bir bölgede nasıl inceleme yapacağız arkadaşlar. Yani, bunu AK PARTİ'yi köşeye sıkıştırma siyaseti olarak ele almanın hiçbir yurtseverlikle, ulusalcılıkla bağdaşır yanı yok arkadaşlar. Yani, hasta almaya giden ambulanslar bile taranıyor, artık ambulanslara zırh giydiriliyor, her birimize zırh mı giydirilecek yani? Belki birilerinin bölgeye gidip PKK güdümündeki, emrindeki STK'larla görüşmek gibi bir sorunuz olmayabilir. Ama, birçoğumuzun seyahat etme özgürlüğü yok arkadaşlar. Farklı düşüncelerinden dolayı ölüm tehditleri alan insanlar, işte, farklı bir görüş açıkladığı için iş yeri kurşunlanan, tehdit alan insanların yaşadığı bir bölgeden bahsediyoruz, bir Türkiye gerçekliğinden bahsediyoruz. Dolayısıyla, bu konunun niye bu kadar çok politize edildiğini anlayabilmiş değilim. HDP'nin bu işi politize etmesine hiçbir itirazım olmaz, durduğu yer öyle bir yer ama Cumhuriyet Halk Partili arkadaşların bu olay üzerinden AK PARTİ'yi köşeye sıkıştıracak bir siyaset izliyor olmasını kendi adıma söylüyorum, ulusalcılıkla, yurtseverlikle bağdaştırmıyorum. Şartlar olgunlaşsın, her bir şeyi yerinde inceleyelim, her bir şeyi. Ama, sabah akşam da kendi ülkemize küfretmeyelim yani "faşist devlet", "katil", "katliamcı", "İsrail devleti neyse Türkiye devleti de bu." Yok, böyle bir gerçekliğimiz arkadaşlar.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Önergemizde böyle bir ifadeler yer almıyor yanılmıyorsam.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ben, sizin için söylemiyorum, ben burada genel konuşmalar üzerinden söylüyorum, siz niye üstünüze alınıyorsunuz?

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Önerge üzerinden konuşuyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih : 07/01/2016

Saat :

Kayıt : İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 30

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hangi önerge üstünden?

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Sokağa çıkma yasakları...

BAŞKAN – Yok yok... Hayır hayır... Genel konuşuyoruz.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Hayır, genel konuşuyoruz.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Orhan Bey'in söylediklerine işaret ettiğiniz için herhâlde ben öyle anladım.

BAŞKAN – Yok hayır. Yok öyle bir şey, genel konuşuyoruz.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Genel konuşuyoruz, rahatsız olmanıza gerek yok ya bu ülke hepimizin yani bu ülke sadece AK PARTİ'nin değil.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Rahatsız olmadım, düzeltme ihtiyacı hissettim.

BAŞKAN – Şimdi, hani genel konuştuğumuz için zaten o konuyla ilgili ayrıca mutlaka görüşmemiz lazım. Şimdi, Mahmut Bey de ayrıldığı için sonuçta önerge sahibi olması sebebiyle ayrıca onları konuşmamız gerekiyor.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Yani, Gamze Hanım'ın önerisinin Cezaevleri Komisyonumuzda değerlendirilmesi o Komisyonu ilgilendiren bir öneridir, bu yerinde bir öneridir, ivedilikle biz bunu gündemimize almalıyız, yerinde incelemede bulunmalıyız, böyle bir iddia mutlaka açıklığa kavuşturulmalıdır. Ama, bölgeyle ilgili araştırma komisyonundaki ısrarın iyi niyetle bağdaşmadığı kanaatindeyim, kimse kusura bakmasın. Türkiye sadece bir PKK tehdidiyle karşı karşıya değil, bir terör örgütü tehdidiyle karşı karşıya değil, o terör örgütünü kullanan küresel ve bölgesel güçlerin tehdidiyle karşı karşıyadır ve orada sokağa çıkma yasağı da keyfî olarak ilan edilmiş değildir. Evleri, mahalleleri işgal eden bir silahlı terör örgütüne karşı başkaca nasıl mücadele edilebilir? Bunun yöntemini bilen arkadaşlar varsa önersinler. Vatandaşlarımız, sivil vatandaşlarımız mağdur edilmesin diye titiz bir terörle mücadele çalışması yürütülüyor, onun için süre de uzuyor. Sokağa çıkma yasağı insan hakları ihlal edilsin diye değil, orada yaşayan insanların can ve mal güvenlikleri emniyet altına alınsın diye ilan ediliyor. Dolayısıyla, buradan kaynaklı insan hakları ihlalleri olduğu kanaatinde değilim. Çok başarılı, sivil halka da zarar vermeyen, sadece ve yalnızca sahadaki terör unsurlarına yönelik, Kürt halkını da son kertede özgürleştirmeyi amaçlayan bir terörle mücadele sürüyor. Buna her birimizin İnsan Hakları Komisyonu olarak da katkı sunması gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, sıralamaya göre, hanımefendi ilk önce siz, ondan sonra Veli Bey, akabinde Şenal Hanım siz, sonrasında da Ayhan Bey siz varsınız.

Buyurun.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Teşekkür ederim.

Ben, süreyi de hayli aştığımız için genel görüşlerimi değil, gündemdeki önergelere ilişkin yapılan yorumlara dair bir iki katkı vermek istiyorum.

Sayın Miroğlu sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili önerge üzerinden konuştuğu için, Sayın Metiner'in cümleleri de onu örnek gösterdiği için bir düzeltme yapma ihtiyacı hissettim. Şimdi, bizim burada son derece önemseyerek getirdiğimiz önergemizde talep edilen, sokağa çıkma yasakları uygulandığından dolayı bölgedeki hak ihlalleri değil, sokağa çıkma yasağı uygulanan bölgedeki, her ne sebeple olursa olsun, yaşanan hak ihlallerini yerinde incelemekle ilgili bir önerge. Bebeklerin, çocukların, kadınların öldüğü, salgın hastalıkların kapıda olduğu, insanların yaşama hakkı ihlallerinin somut şekilde önümüze düştüğü günlerde bu araştırmayı önemsemişimiz için getirdik. Sorduğunuz için değinme ihtiyacı hissediyorum, biz oraya fotoğraf çektirmeye elbette ki gitmedik.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Aklımızda o kaldığı için...

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Biliyorum, ben onu eklemek istedim. Doğaldır sizin aklınızda o karenin kalması çünkü biz bölgeye giremedik, yapmak istediğimiz araştırmayı yapamadık, bize izin verilmedi. Zaten komisyon kurulmasını talep

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 31

etmemiz de bu sebeptendir. Çünkü, eğer bölgeye bir gazeteci girip panzerde hatıra fotoğrafı çektirebilecek kadar güvenle dolaşabiliyorsa biz milletvekillerinin ve insan haklarıyla ilgili bir heyetin, Komisyonun heyetinin de araştırma yapabileceğini öngörüyorum. Hiç kolay olmadığını söylediniz. Yürekten katılıyorum ama İnsan Hakları Komisyonunun görevi kolay konuları araştırmak olmamalıdır, zor olanı araştırmayı görev bilmeliyiz diye düşünüyorum. Nitekim, ben milletvekili olmadan önce birçok kez dokunulmazlığım ve can güvenliğim olmadığı hâlde gitmekten imtina etmedim, sivil inisiyatifle ve bilinçle, yine hiçbir koşulda etmeyeceğim. Olabilir diye düşünerek ısrar ediyoruz. Yani, bunun sebebi her hangi bir şekilde... Bir de buradan politik bir hedef alınma sonucuna gelinmesi bizi rencide eder, üzer. Asla böyle bir hedefimiz yok, AKP'ye karşı bir sonuç elde etmek gibi bir amacımız da yok. Sadece kişisel kanaatlerimizle gerek vardır ya da yoktur demek yerine, yerine gidip yerinde yaşayarak kanaatlerimizle bu kararı alabilmenin insan hakları gereği olduğunu düşünüyorum, bu nedenle yapılması gerektiğini öneriyorum.

Diğer yandan, faili meçhullerle ilgili önergem üzerinde, çok konuşulduğu için, hiç uzatmadan değineceğim. 1999'dan bu yana da süregelen bir sorundur ve her biri faili meçhul kaldıkça yeni cinayetlerin de adalete kavuşabilmesini, Tahir Elçi'ye kadar, son olsun umarım geldiğimiz noktada, katliamların, Ankara katliamı, son olsun umarım geldiğimiz noktada, bu yüzleşmenin, geriye dönük bu araştırmanın yapılmasını mühim buluyorum. Tıpkı Diyarbakır Cezaevinin de geçmişte olmuş bir olay olmasına rağmen, araştırılmasını canı gönülden mühim bulduğum gibi. Faili meçhul cinayetlerle ilgili Şenal Hanım da az önce hani "Sadece geçmişte yaşananları mı kastedip kastetmediğine dair Zeynep Hanım bir açıklama yapacaktır." gibi bir atıfta bulunmuştu. Evet, sadece olmuş bitmiş değil, yani 1999'da bununla ilgili bir araştırma yapıldı diye arkamıza yaslanıp "Bundan sonra ne yapalım, yapılmış vaktiyle." diyebileceğimiz bir konu değil çünkü ihlaller devam ediyor, katliamlar, öldürmeler devam ediyor. Tahir Elçi'yi ben de kişisel olarak tanıyorum ama tanımadığım öldürülen birçok insanın hakkını da savunmayı görev biliyorum, bu nedenle önemsemiş bir araştırma komisyonudur, bu nedenle araştırma önergesi olarak da sayısız kereler Cumhuriyet Halk Partisi, BDP ve HDP tarafından gündeme getirilmiştir. Oralarda yol alamadığımız için İnsan Hakları Komisyonuna getirdim Fikri Bey'in de bahsettiği gibi. Buranın bir görüşüyle birlikte yeniden Meclis araştırması komisyonu olarak sizlerin olumlayacağı, ya da "Burası değil, Meclistir." görüşünüzün desteğiyle elbette ki yeniden götürmeyi görev biliriz.

Teşekkür ederim, çok zamanınızı aldıysam da özür dilerim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederim.

Öncelikle, bizim böyle bir sorunu gündeme getirmemizin arkadaşları çok rahatsız ettiğinin farkına vardık, onu belirtmek istiyorum. Acaba, böyle önemli bir sorun bugün konuşulmayacaksa ne zaman konuşulacak? Şunu açıkça belirtmemiz gerekiyor parti olarak da şahıs olarak da...

BAŞKAN – Özür dilerim, bu konudan bahsediyorsunuz değil mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biraz önce konuşulan konularla ilgili konuşuyorum.

BAŞKAN – "Rahatsızlık" dediğiniz konu...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, aynen sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili.

BAŞKAN – Ben anlayamadığım için sordum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili çok rahatsız oldu arkadaşlar, konuşan arkadaşlar burada çok huzursuz oldu, onların konuşmalarından hissediyoruz.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Biz hiçbir şeyin konuşulmasından rahatsızlık duymayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 32

BAŞKAN - Müsaade buyurun...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biz, Türkiye'nin geleceğinin hendeğe de teslim edilmesini kabul etmiyoruz, Türkiye'nin geleceğinin hendeğe takılmasını da kabul etmiyoruz ama Türkiye'de güvenlik güçlerinin insanların haklarını da ihlal etmesini kabul etmediğimizi belirtmek istiyoruz.

Sonuç olarak, bugün doğuda yaşananlar, güneydoğuda yaşananlar, tanklarla, toplarla mahallelere girmenin sebebi biz değiliz, Türkiye'yi bu duruma getiren de Cumhuriyet Halk Partisi değil. Biz dört yıl önce bunları söyledik, Türkiye'nin bu aşamaya geleceğini belirttik, her konuşmamızda söyledik. Dedik ki: Eğer bu şekilde gizli kapılar ardında Türkiye'nin kabul etmeyeceği pazarlıklar yaparsanız, meşru siyasetçiler konuşmaz, gider Kandil'de, İmralı'da pazarlık yaparsanız sonuç bu olur dedik. Bakın, doğuda, güneydoğuda, mahallelerde, köylerde eğer devlet giremiyorsa bunun sorumlusu bu politikayı uygulayanlardır. İğdir'da 13 polisin şehit olduğu mayınlar döşeniyor kentin merkezinde, bunun sorumlusu kim? Bunun sorumlusu bunu üç yıldır görmezden gelenler. Bunun sorumlusu Sur'da, Cizre'de yığınak yapanları görmezden gelenler. Bunun sorumlusu biz değiliz, kusura bakmayın. Türkiye'de bunun sorumlusu o teröristlerin oraya yığınak yapmasına müsaade edenler, o teröristleri "el bebek, gül bebek" diye üç yıldır oyalayanlar. Sur Mahallesi'ne kocaman silahlar girerken onun sorumlusu ona göz yumanlar, onun sorumlusu valiye talimat verenler, "Bunları görmezden gel." diyenler. Kusura bakmayın, bunu Cumhuriyet Halk Partisine hiç yükleyemezsiniz. Üç yıldan beri bunu söylüyoruz, terörle kol kola giren sizsiniz, onları besleyen sizsiniz, Öcalan'la konuşan sizsiniz. Kusura bakmayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ya, "PKK terör örgütüdür." deyin tutanaklara geçsin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yani, ben sizinle konuşuyorum... Laf etmeyeceksiniz bana, laf atmayacaksınız. Bakın, ben sizi saygıyla dinledim, Sayın Miroğlu'nu dinledim, beyefendiyi dinledim. Ne diyor? "Oradaki STK'ların hepsi PKK'lı." diyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Hepsi demedi ya.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Öyle bir şey söylemedi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Aynen böyle diyor. Diyor ki: "Bölgedeki STK'ların ne amaçla kurulduğu belli." "Titiz bir terörle mücadele yürütüyoruz." diyor. Elinizi vicdanınıza koyun değerli arkadaşlar, bakın elinizi vicdanınıza koyun...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Siz de koyun, siz de.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biz de koyuyoruz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Siz de koyun, söyleyin "PKK terör örgütüdür." deyin tutanağa geçsin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Oradaki 10 yaşındaki Cemre'nin ne günahı vardı? 10 yaşında ölen, öldürülen, katledilen Cemre'nin ne günahı var? Elinizi vicdanınıza koyun söyleyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Bunu katleden terör örgütüne söyleyin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hanımefendi, söz alır konuşursunuz. Hiçbirinize müdahale etmedim. Varsa eğer konuşacak sözünüz, söz alır konuşursunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Bir cümle söyleyin, "PKK terör örgütüdür." desin, tutanağa geçsin. Bir kere duyalım ağzınızdan ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hanımefendi, siz yenisiniz herhâlde? Biz, silah kullanan herkesi, insan öldüren herkesi terör örgütü olarak ilan ediyoruz, siz istediğiniz için değil. Masum insanlara, devlete karşı, askere, polise karşı silah kullanan herkes bizim açımızdan terör örgütüdür. Kusura bakmayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Hadi, PKK'nın terör örgütü olduğunu söyleyin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 33

BAŞKAN – Ya, Leyla Hanım, lütfen. Bakın, siz müdahale ettikçe uzayacak bu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ama Başkanım, tutanağa geçsin istiyorum ben de. “PKK terör örgütüdür...”

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sizin sormanızla hiçbir şey söylemeyeceğim.

BAŞKAN – Ama bu kendi takdiri yani, söyleyip söylememek.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, polisi katleden, askere kurşun sıkan, sivil insana kurşun sıkan herkes teröristtir, onu destekleyenler teröristtir, insanları öldüren teröristtir, silah alıp masum insanları vuranlar teröristtir. Onu söylüyoruz, yoksa sen istedin diye... PKK terör örgütü mü değil mi? Bunu sen üç yıldır söyleseydin, bizim baştan beri tavrımız bu. Biz, kim insanı katlediyorsa, kim devlete silah çekiyorsa terör örgütüdür, bunu başka türlü söylemek mümkün mü? Şimdi, bölgenin üçte 2'si işgal altında. Günaydın! İşgal ettiren de sizsiniz. Zorunuza gitmesin, kusura bakmayın. Sizin izlediğiniz politikalar... Ülkeyi biz yönetmiyoruz değerli arkadaşlar, ülkeyi siz yönetiyorsunuz, zorunuza gitmesin, gidiyorsa da kusura bakmayın bu gerçekleri söylemek zorundayız.

Sivil insanlar ne yaşıyor değerli arkadaşlar, sivil insanlar ne yaşıyor bir bakın. Bakın, bu konular konuşulacak. Nasıl ki 1990'larda köy yakmalar konuşuluyorsa ki şimdi artık, onların da üzeri kapatılıyor, konjonktüre göre konuşuyoruz biliyorsunuz, eğer Öcalan'la konuşuyorsak bunlar konuşuluyor, köy yakmalar, asitli kuyular konuşuluyor! Ee, şimdi ne farkı var? Bu konuların incelenmesi gerekiyor. Cemre niye öldürüldü, incelenmesi gerekiyor. Orada sivil binlerce insan göç ediyor arkadaşlar, binlerce, yüz binlerce insan göç ediyor. Bunun sebebinin araştırılması gerekiyor. Bunun sebebi PKK mı bilelim, bunun sebebi başka güçler mi araştıralım. Bakın, bunun yapılması gerekiyor. Yoksa, buna bir kapıdan bakarsanız... Bu hiçbirimizi rahatsız etmesin. “İnsan hakları ihlali yok.” demek kör olmaktır. “İnsan hakları ihlali güneydoğuda, doğuda yok.” demek gözü kör olmaktır, vicdanı kör olmaktır arkadaşlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Kim dedi onu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dikkatle dinleseydiniz, notumu almışım ben.

Şimdi, bakın, burada İnsan Hakları Komisyonuna önemli bir görev düşüyor. Türkiye'nin bir bölgesi yangın yeri, bir bölgesine tanklarla, toplarla giriliyor, mahallelere büyük silahlarla giriliyor. Bunun görmezden gelinmesi Türkiye'ye bir fayda sağlamaz, sizin siyasetinize de fayda sağlamaz, bize de fayda sağlamaz. Bakın, bunu görmemiz gerekiyor. Türkiye'nin o bölgede, orada yaşanan gerçeklerle yüzleşmesi gerekiyor. Masum insanların, 10 yaşındaki çocukların, 9 yaşındaki çocukların, 15 yaşındaki genç kızların öldürülmesine kimse kayıtsız kalmamalı, eğer biraz vicdan varsa kalmamalıdır diye düşünüyorum. Bundan çok rahatsızlık duymayın, kim varsa, bunun sorumlusu kim varsa, PKK mı? PKK. Güvenlik güçleri mi? Evet, güvenlik güçleri. Kim varsa açığa çıkması gerekiyor. Yani, şimdi beyaz Toros'tan... Bunun incelenmesinden hiçbirimizin gocunmaması gerekiyor ki siz bölgede yaşamış bir insansınız, bunları en çok yaşamış insanlardan birisi de sizsiniz. Yani, siz bir cinayete kurban gitmek üzereydiniz, en çok da bunda sizin duyarlı olmanız gerekiyor. Yani, sadece iktidar partisinin bir bireyi olarak konuşmamak gerekiyor, bölgeyi biliyorsunuz biraz da oradaki insanları düşünerek vicdanlı insan olarak konuşmak gerekiyor. Benim kısaca... Zırhlı ambulansların sorumlusu da biz değiliz. O bölgede ne yaşıyorsa sorumlusu sizsiniz arkadaşlar, sizsiniz. Yani kusura bakmayın, sizsiniz ya! Biz yönetmedik ülkeyi arkadaşlar, biz bunları söyledik.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Peki Komisyon olarak... Konu odaklı...

BAŞKAN - Komisyon üyeleri olarak...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Komisyon olarak tabii ki değilsiniz. Niye Komisyon olarak siz olarsınız?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 34

Yani, bakın, bunu üç dört yıldan beri bas bas bağıyoruz, söylüyoruz, diyoruz ki: "Türkiye'nin önündeki en önemli sorun Kürt sorunudur, çözülmesi gereken en önemli sorun Kürt sorunudur ve bunun adresi Meclistir, Türkiye Büyük Millet Meclisi." dedik ama maalesef, bundan kaçtınız, en son dediğimiz noktaya geldiniz. Ne diyor Cumhurbaşkanı? Meclistir. Ne diyor Başbakan? Meclistir. Evet, Meclistir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben Teşekkür ederim.

Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şu anda azınlığa düşmüş durumdayız. Arkadaşlarımızın çoğu sorunu, herhâlde, diğer sorunların altında görerek kendi işlerini yapmaya gittiler. Oysa, bu bir iştir. Burada bu ciddiyeti götürmek gerekirdi inancındayım. Acil ihtiyaçları olabilir ama sonuç olarak çıktı arkadaşlarımız. Buna rağmen, bu azınlıkla konuştuğumuz konular üzerine izninizle birkaç düşüncemi ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşım Orhan Bey dediler ki: "Bu tutum, yani sokağa çıkma yasakları nedeniyle ortaya çıkan ihlallerin araştırılması konusundaki bu tutum ulusalcılıkla ve yurtseverlikle bağdaşmıyor." dediler.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ama o dönem bağlamında söyledim...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Metin Bey mi söyledi? Peki, bir dakika izin verin, sözümü... Bir dakika, lütfen...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ama yanlış anlamışsınız.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Tamam sonra düzeltebilirsiniz, ben akışımı bozmayayım izin verirsiniz.

Şimdi ben şöyle düşünüyorum: Yurtseverlik de ulusalcılık da nedir? Bir ülkenin dünya toplumu içinde hem kendi insanları içinde, kendi yurttaşları arasında hem de dünya milletleri arasında sicilinin, insan hakları sicilinin tertemiz olmasıdır. İnsan hakları sicili kirlenmiş olan ülkelerde yaşamak bizim boynumuzu eğik hâle getirir. Biz niye insan hakları mücadelesi veriyoruz? Sadece bireysel inançlarımız sebebiyle değil, aynı zamanda ulusumuzun geleceğiyle ilgili, ulusumuzun değerleriyle ilgili, ulusumuza başka ülkelerin bakışıyla ilgili olarak da ülkemizdeki insan hakları ihlallerine yönelik mücadele amacındayız.

Şimdi, buraya gelmiş bütün arkadaşlarım, İnsan Hakları Komisyonuna gelmiş olan bütün arkadaşlarım, biraz önce iddia edildiği gibi, siyasal bir amaçla ya da bir şeyi politize etmek amacıyla değil, sadece evrensel insan haklarının tanınması konusunda yansız ve tarafsız ama kimin yanında? İnsan hakları ilkelerinin, insan hakları hukukunun ki hepimiz biliyoruz, binlerce yıllık insan hakları mücadelesinin bir ürünü olarak ortaya çıkmış kurallar var.

Şimdi, sokağa çıkma yasakları sırasında ortaya çıkan bazı veya çok sayıda - nasıl bakarsanız bakın- ihlalin olduğunun hepimiz bilincinde olmalıyız. Nasıl? Şimdi, bizim iç hukukumuza bakalım, uluslararası sözleşmelere bakalım ve vicdanımıza bakalım. Bir yerde, varsayalım ki çatışma ya da terör, bununla ilgili mücadele verirken uyulması gereken kurallar vardır. Bu kurallar ihlal edildiği zaman, orada bir insan hakkı ihlali ki çok sayıda yaşam hakkı ihlali gündeme gelmiştir. Biliyorsunuz 28 kadın arkadaşımız, sivil kadın arkadaşımız, yurttaşımız - öyle söyleyeyim- kadın yurttaşımız yaşamını yitirdi. Bunlar herhangi bir siyasi gruptan insanlar değil. 44'e yakın çocuğumuz yaşamını yitirdi, 52 çocuğumuz yaralandı. Hem askerlerimiz hem karşı taraftan insanlar "PKK'lı" olarak nitelenen insanlar yaşamlarını yitirdiler.

Şimdi, biz, insan haklarından yana olan arkadaşlar, burada bulunan vekiller olarak önce insan haklarını korumak gibi bir sorumlulukla karşı karşıyayız. Bu sebeple, ben, rica ediyorum, buradaki konuşmalarda efendim, politik bir tutum

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 35

almak, yandaşlık yapmak gibi kavramlardan uzaklaşalım, gerçeğe bakmaya çalışalım. O gerçeğe dönüp baktığımız zaman, o gerçeklik içinden yol almak üzere kararlarımızı çok daha kolay verebiliriz. Buradaki konuşmaların bütünü...

Örneğin, biliyorsunuz, şu anda, Meral Beştaş arkadaşımız -bir vekil arkadaşımızdır- ne yaptı? Anaya Mahkemesine bireysel başvuruda bulundu bu sokağa çıkma yasaklarının yarattığı ihlaller nedeniyle. Anayasa Mahkemesi usuli bir nedenle reddetti, esasa girmede bakınız. Esasa girse durum gerçekten sıkıntılıydı, ben öyle inanıyorum. Usuli reddetti, dedi ki: "Siz taraf olamazsınız." Oysa bu arkadaşımız bir vekil, Türkiye'nin bütününden sorumlu olan, Türkiye'deki bütün ihlallerden sorumlu olan bir vekil. Böyle bir karar verdi mahkeme. Mahkemenin kararıyla ilgili düşüncelerimi söylemiyorum. Şu anda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ve tedbirli olarak İnsan Hakları Mahkemesine gidildi. Şimdi, buradan gelecek bir mahkûmiyet kararı mı bizim başımızı daha çok önümüze eğdirecek yoksa bizim Komisyon olarak evet burada böyle iddialar varsa gidiyoruz, bunu inceliyoruz, şu saptamaları yapıyoruz yansız bir biçimde, gerçeği görerek... Yani gerçekten yana olmak gibi bir sorumluluk var. İnsan hakları komisyonlarının, insan hakları savunucularının genel tavrı da bu temeldedir. Biz şeyden bakmayız meseleye, ben sağcıyım, öbürü solcu ya da ben şu partidenim, öbürü bu partiden, böyle bakmayız. Bir ihlal var mı, yok mu, oradan bakarız. Buradaki anlayışımızı bu temelden geliştirebilirsek ve yurtseverlik meselesini...

Ben, İnsan Hakları Mahkemesine çok başvurmuş bir avukatım, her seferinde yüreğim yanarak başvurdum. Neden? İç hukukumuz bunu çözemiyor, benim mahkemelerim. Burada arkadaşlarımız var, İnsan Hakları Mahkemesinden karar alarak kendi özgürlük olanlarını genişletmiş arkadaşlarımız var. Ama keşke öyle olmasaydı da biz birtakım şeyleri kendimiz yapabilseydik. Bence bu pencereden bakalım, kararları verirken de bu noktadan hareket edelim. Bunu yapmazsak burada çok zaman kaybına neden olacak bizim bu tartışmalarımız, iş üretmeyeceğiz, insan haklarına yönelik herhangi bir kazanç da sağlayamayacağız.

Ben, sadece bunu rica etmek için sözlerimi yinelemek ihtiyacı hissettim. Daha önce de Meclis kürsüsünden yinelediğim sözlerdi bunlar. Burada bir kez daha söylüyorum. Biz çok daha sorumluyuz, Komisyon olarak diğer vekillerden çok daha sorumluyuz. Birbirimizle temiz bir dille konuşmak ve temiz bir bilinçle konuşmak. O bilincin de ben insan hakları bilinci olduğu inancındayım. Bunu sadece anımsatmak istedim.

Ama şundan da üzgünüm: Bugün çocuk hakları konusunda bir komisyonu da oluşturamamış olmamızdan üzgünüm. Diğer çalışmalarımızın biraz geriye kalmış olmasından da üzgünüm. Umarım, telafi edebileceğimiz bir yöntemi geliştirebiliriz.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Bundan sonraki konuşmacılara...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Başkanım...

BAŞKAN – Müsaade, müsaade...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Şenal Hanım'ın söylediklerini söyleyeceğim için söz hakkımdan vazgeçtim.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Aynı şeyleri söyleyecektim.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Başkanım, bir yanlış anlaşılma var...

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika... Özür dilerim, müsaade edin.

Şimdi, bundan sonra dört konuşmacımız var. Müsaade buyurursanız, 45 geç de bitirmek için herkese ikişer dakika söz veriyorum.

Şimdi sırada Mehmet Metiner Bey var.

İkişer dakika lütfen. Ondan sonra da kapatalım.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 36

Sayın Sarıhan'ın teorik tespitlerine katılmamak mümkün değil. Politik bir tutumdan söz ederken CHP'li arkadaşınızın nasıl politik bir söyleme başvurduğunu, bunun üzerinde nasıl bir saldırı dili geliştirdiğini kendiniz de gördünüz, kastettiğim oydu.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Daha öncekilere siz tanık olamadınız herhâlde...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Bakınız, biz AK PARTİ olarak bu ülkede ayrılıkçılık da dâhil, demokratik özerklik de dâhil, federasyon da dâhil her bir şeyin özgürce tartışılmasından yanayız, sorun buradan kaynaklanmıyor. Biz tartışmalardan rahatsızlık duymayız. Araştırma komisyonlarının kurulmasından da zinhar rahatsızlık duymayız. Söylemek istediğim şey o değil. Bakınız, güvenlik güçlerinin insan haklarını ihlal ettiğinden bahsetti. Bakınız, terörle bir mücadele söz konusu. Buna rağmen, meslekten ihraç edilen polisler var. Bu ülkenin iktidarı yapıyor bunu. Güvenlik güçlerinin insan haklarını ihlal etmesine tolerans gösteren, göz yuman bir iktidar yok. Terörle mücadele esnasında elbette ki insan hakları ihlalleri olur, ama terör örgütünün devasa, Vandalizm'e ulaşan, zulmü bile aşan hiçbir şeyini görmeyeceksiniz, bir iki güvenlik görevlisinin yaptığını merccek altına alacaksınız. Bu, insan hakları bilinciyle bağdaşır bir tutum değil. Kastettiğimiz şey de bu, doğru anlaşılın.

Bakınız, biz, hiçbir zaman politik tutuma örnek olsun diye gizli kapaklı hiçbir terör örgütüne söz vermiş değiliz. "Ülkenin toprağını, bölgesini yönet!" Böyle bir söz vermiş olsaydık bugün bunlar yaşanmazdı zaten. Biz, sorunu, demokratik diyalog yöntemiyle çözmeyi istedik, bu yolu denedik. Olmadı, şimdi başka türlü bir yol deneniyor. Dolayısıyla, demokratik diyalogu hem önereceksiniz hem de sorunu demokratik diyalog yöntemiyle çözmek isteyen bir iktidarı suçlayacaksınız. Benim politik tavır alıştan kastettiğim şey bu.

"Efendim, valinize talimat verdiniz, silahlar Cizre'de bilmem nereye giderken valiler göz yumdu..." Bakınız, bunlar doğru şeyler değil. Politik tutum almak, terör üzerinden AK PARTİ'yi köşeye sıkıştırmak için böyle yalan, yanlış beyanlara gerek yok. Sayın Sarıhan, benim kastettiğim şey bu. Hiçbir zaman hiçbir valiye, Hükûmetimiz, silahlı güçler geçerken, silahlar şehirlere mevzilenirken "Ses etmeyeceksiniz." diye talimat vermiş değildir; ne sözlü talimat ne yazılı talimat. Ama sadece şu söylenmiştir: Terör örgütü Öcalan'ın talimatıyla silah bırakacağını açıkladığı için...

BAŞKAN – Evet, sözü...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Evet, bitiriyorum.

...buna duyulan, buna bir fırsat sağlamak için, silahlı çatışmaların yaşanmaması için azami hassasiyetin gösterilmesi gerektiği hatırlatılmıştır. Bundan rahatsızlık duymak doğru değil. İnsan yaşamı için devletimizin gösterdiği hassasiyetin bugün terör örgütüne siyasi lojistik malzemesi olarak sunulması da iyi niyetle bağdaşır bir tutum değil. Bu cümleden...

BAŞKAN – Şimdi kesmezsek çok uzayacak.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Yani söylediğim şey buydu Sayın Sarıhan yoksa sizin teorik olarak çizdiğiniz çerçeveye elbette ki hiçbirimizin itirazı olmaz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Fikri Bey,

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Teşekkür ederim.

Kısa konuşmak istiyorum. Ama bir durum tespiti yapmak isterim. Burada tamamen siyasi partilerimizin iktidar-muhalefet münazaralarının dışında, buradaki milletvekili arkadaşlarımız açıkça dediler ki bir ülkenin bir bölümüne gitmemiz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 37

mümkün değildir, can korkusu vardır, ölüm korkusu vardır. Bu, vahim bir tespittir. Üstelik de İktidar Partisi milletvekilleri bunu söyleyenler.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekilleri o bölgeye gidemiyorsa, gidilemeyeceği doğrultusunda burada kesin sözler söyleniyorsa, burada bir yönetim aczi vardır, itirafı vardır, ikrarı vardır. O zaman, oraya giden doktor, hemşire ya da memur, polis görevlisi niye gidiyor? Şimdi, bizim görevimiz zor koşulların altında can güvenliğimiz olmasa da bir bölgedeki var olan bu vahim olayı yerinde tespit etmektir. Oradaki hak ihlallerinin kimler tarafından getirilip... Bir terör örgütü var, silahlı mücadele ediyor. Ama bunun karşılığında da Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenlik güçleri tankla, topla o şehrin içerisinde karşı koyuyor. Öyleyse, sivil halk ne oluyor? Biz oraya gidemiyorsak orada bulunan insanlar nasıl yaşıyorlar? Hangi güvence altındalar? Bunların tespit edilmesinin sakıncası nedir? Oraya gidemeyeceği itirafında bulunan iktidar partisi milletvekilleri, bunun görülmesini mi istememektedirler?

MEHMET METİNER (İstanbul) – Sözlerimizi bu kadar çok çarpıtmaya gerek yok Sayın Sağlar.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Sözlerinizi çarpıtmıyorum.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ya ben o anlamda söylemedim, orada ben...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Bakın ben sizleri dinledim.

BAŞKAN – Bir müsaade edin...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ben dinledim... Ya, lütfen...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Dinledin ama yok, burada bir çarpıtma var.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ne çarpıtması var?

MEHMET METİNER (İstanbul) – Türkiye'nin her yerine gidiyoruz.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Bölgede bir insan hakları araştırmasının olacağı...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Siz gittiniz...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ben Diyarbakır'a gittiğimi söyledim...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Orhan Bey, bir dakika... Gittiniz, gittiğinizi söyleyin.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Bölgenin üçte 2'si işgal edildi, olaylardan bahsettik, halkın yasını bile tutamadığını söyledik. Yoksa, biz gidemiyoruz demedim ki. Yoksa havaalanından binince gidiyoruz.

BAŞKAN – Müsaade edin, Fikri Bey sözünü bitirsin.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Güzel, güzel... Bu tespitinizi...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ama şimdi sanki biz gidemiyormuşuz gibi...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – İzin ver!

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ama yapmayın öyle!

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Yapıyorum.

Bu tespitinizi İnsan Hakları Komisyonunun neden yapmadığını...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Biz can güvenliğimiz yok diye... O biz oraya gidemiyoruz diye... Benden evvel, Metiner "Bir şey çıkmadı..."

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – ...neden yapmaması gerektiğini...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ama bizim demediğimiz bir şeyi çarpıtiyorsunuz ya!

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Tutanaklardan Sayın Başkan çıkarır, tutanaklardan çıkarır. Bu tespitin...

"İşgal var." Dediniz, "Üçte 2'si..." yazmışım buraya. "Üçte 2'si işgal altında." dediniz. Daha da vahim bir şey bu. Daha da vahim bir şey bu. Niye İnsan Hakları Komisyonunun bunu görmesini istemiyorsunuz. Sizin söylediğinizi niye İnsan Hakları Komisyonunun görmesini istemiyorsunuz.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Yapmayın Allah aşkına!

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 38

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Niye, Türkiye Büyük Millet Meclisinin el koymasını istemiyorsunuz? Bana bunu anlatın.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Can güvenliğinin bile olduğu bir dönemde siz bölgeye gidiyor muydunuz?

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Aaa, amma yaptın ha! Amma yaptın! Ya, bırak, Orhan Bey, bırak bunları! Ya sizi de koru...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Çok ayıp!

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Bak, ayıp! Ayıp ama...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Senden hiç beklemiyordum.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ben de beklemiyordum senden.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Biz sanki burada bölgeye gidemiyoruz...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ben de senden beklemiyordum Orhan Bey, ben de senden beklemiyordum!

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Tam bir üçkâğıtçılık, tam bir...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Senin başına gelenlerin en fazla mücadele...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Resmen üçkâğıtçılık!

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Siz üçkâğıtçısınız, üçkâğıtçısınız! Yani resmen...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Resmen üçkâğıtçılık!

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – İktidar partisinin... Bakın buradaki insanlar...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Bakın, daha dün sizin arkadaşınız “Sri Lanka modeli uygulanıyor.” demedi mi? Niye bu kadar gocunuyorsunuz? Sri Lanka modeli mi uyguluyor sizin devletiniz bölgede? Genel Başkan Yardımcınız söylemedi mi bunu Sarıhan Hanım?

BAŞKAN – Lütfen ama...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, niye müdahale etmiyorsunuz?

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Bu yüzden... Sri Lanka...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – İzin ver, izin ver... Sizin söylediğinize...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Yapmayın ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Nasıl müdahale edebilirim? Efendim, mikrofonu açsam haklısınız. Kaç kere söyledim... Orhan Bey, lütfen... Orhan Bey...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Niye bu kadar kıızıyorsun?

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ayıp ya, yapmayın!

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Yahu, üçte 2’sinin işgal altında olduğunu söyleyen siz değil misiniz?

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Evet, tamam, işgal var tabii.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – “Orada can güvenliği yoktur.” diyen siz değil misiniz? Ben demedim bunların hepsini. Bunları söyleyen sizsiniz, siz. Beyefendi “Oraya gidemeyiz.” dedi.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Siz, burada, bakın burada...

BAŞKAN – Orhan Bey...

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Şimdi, bakın arkadaşlar...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Doğru yapmıyorsunuz. Sanki biz burada bölge milletvekili olarak oraya... Hayır gidiyorum ben, sizin istemediğiniz kadar gidiyorum.

BAŞKAN – Tamam, bu anlaşıldı. Orhan Bey, lütfen...

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Her zaman da gideceğim, orada doğdum, orada büyüdüm...

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Tamam beraber gidelim.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Beraber gidelim.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Gidelim o zaman.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 39

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Bu benim sorunum.
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Beraber gidelim.
ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Hiçbir zaman CHP’nin sorunu değil...
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Beraber gidelim...
ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Sorunu olmasın, beraber gidelim.
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Orhan Bey, beraber gidelim. Hakikaten sevdiğim bir arkadaşımın, üzuldüm ama.
ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ben de sizi seviyorum ama...
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Beraber gidelim...
ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Orhan Miroğlu diyor ki: “Bölgeye can güvenliği nedeniyle gidemiyoruz.” Bunu söylüyorsunuz, bunu söylüyorsunuz, ayıp ya!
BAŞKAN – Orhan Bey, bakın, lütfen...
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – E, biraz evvel demediniz mi ya? Demediniz mi, “taziye bile yapamıyor...” (Karşılıklı laf atmalar)
BAŞKAN – Bütün mikrofonları kapattım. Müsaade eder misiniz lütfen? Böyle devam ederse toplantıyı kapatacağım. Lütfen, müdahale etmeyin.
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ben sözümü bitireyim.
ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Maalesef, ne yaparsak yapalım, bu mücadelede AK PARTİ tek başınadır. Bunu anlıyorum ben, her fırsatta...
ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – E gidelim beraber. Yalnız başınıza kalmayın.
BAŞKAN – Tamam ama lütfen, müdahale etmeyin. Hanımefendi, lütfen...
ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ne demek “Gidemiyoruz.” ya? 110 bin oy aldım ben Mardin’den. Nedir yani? (Gürültüler)
BAŞKAN – Orhan Bey, lütfen... (Karşılıklı laf atmalar)
Kimi susturacağım ki ben burada şimdi yani? Ama bakın, çok uzadı gerçekten. Çoktan bitecekti, şimdi gereksiz yere uzattık. Lütfen, müdahale etmeyin.
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Buradaki konuşmalar, tespitler çok vahimdir. Benim sizden ricam, İnsan Hakları Komisyonu olarak orada yerinde görebilmeliyiz. Orhan Miroğlu’yla birlikte, ben yan yana gidip orayı görmek isterim.
ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Gelin gidelim, yarın sabah gidelim. Biz bir insan hakları araştırmasından bahsediyoruz, bölgeye gidip gitmemekten bahsetmiyoruz.
BAŞKAN – Orhan Bey, lütfen... (Karşılıklı laf atmalar)
DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Tamam, yapalım, o araştırmayı da yapalım. Orhan Bey, bu araştırmayı da yapalım. Biz oraya gezmeye gitmeyeceğiz. Tabii, bizim söylemek istediğimiz de bu. Oraya gezmeye gitmeyeceğiz, gezmek istemiyoruz. Nurettin Bey’le, sizinle birlikte, Metin Bey’le birlikte gidelim, gidelim ki orada can güvenliğinin ötesinde var olan insan hakları ihlalleri ya da var olan gerçekleri hep birlikte görelim, tespit edelim. Benim söylemek istediğim bu. Şimdi, biz burada diyoruz ki “Gidemeyiz.” Siz söylediniz, ben söylemedim, “Üçte 2’si işgal...” Bunlar çok vahim şeyler. Bu vahim şeyleri çözmek için bir komisyon kurulması...
Teşekkür ederim.
BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.
Bakın, son bir söz var. Bu beşti, ben ondan sonra müsaade buyurursanız kimseye söz vermeyeceğim. Dışarıda tartışmayı devam ettirebiliriz ama bitirmemiz gerekiyor toplantıyı.
Son bir söz sizdeydi, ondan sonra söz alan...
AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkanım, ilk isteyen bendim.
BAŞKAN – Siz geri çektiniz diye şey yaptım.
AYHAN BİLGİN (Kars) – Hayır.
BAŞKAN – O zaman buyurun.
Müsaade edin, öyle bir şey vardı, doğru.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 40

O zaman siz buyurun.

Ondan sonra son sözü size vereceğim ama ondan sonra bitireceğiz yani başka söz veremeyeceğim müsaadenizle.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Aslında, bazen konuşup konuşmamanın gerekliliği konusunda ben de şüpheye düşüyorum.

Şimdi, bir Komisyon üyesi “orada sivil ölüm yok” cümlesini kurarak yaklaşıyorsa tabii ki araştırmaya gerek yok zaten yani buradan biliyoruz biz zaten sivillerin ölmediğini. Şimdi, kimin öldüğünü...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) - Kim söyledi onu?

AYHAN BİLGİN (Kars) – Tutanakları açıp bakın, Sayın Metiner söyledi, “Sivil ölüm yok.” dedi.

MEHMET METİNER (İstanbul) – PKK’nın öldürdüğü siviller var, katlettiği siviller var, doğru.

BAŞKAN – Bakın, ya çok özür diliyorum arkadaşlar, bakın, bugün...

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Titiz bir terörle mücadele devam ediyor.” diyor.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Aynen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Üç aylık bebek, Miray, terörist. O Miray var ya o Miray, üç aylık, terörist, terörist! Eli silahlı Miray!

BAŞKAN – Veli Bey, bakın... (Karşılıklı laf atmalar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Devlet orada sivil halkı katletmiyor.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – O kişisel kanaatiniz Beyefendi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Doğru söylüyor, devlet titiz bir terörle mücadele yapıyor!

MEHMET METİNER (İstanbul) – Devlet orada sivil halkı katletmiyor. Sivil halkı PKK katlediyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kutlarınız sizi!

O Miray var ya, Miray... Üç aylık Miray... (Karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakın, burada...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Başkanım, Veli Bey bağırıyorsa burada oturmamızın bir anlamı yok.

BAŞKAN - ...burada sonuçta hiç kimse, hiç kimse müdahale etmesin. Ya, lütfen...

Bakın, şöyle bir şey yapalım... (Karşılıklı laf atmalar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, ben konuşurken hanımefendi beni konuşturmadı.

BAŞKAN – Siz de şimdi Ayhan Bey’i konuşturuyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Sivil ölüm yok demedim. (Gürültüler)

BAŞKAN – Bakın...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Konuşulanları söyleyelim. Eğer yanlış bir şey söylendiyse düzeltebilirler.

BAŞKAN – Ya lütfen... Bakın, bugün bu konunun içeriğini zaten gündeme alacağız ayrıca, tartışacağız ama lütfen, bırakın, bir Ayhan Bey sözünü bitirsin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Bence Veli Bey Şenal Hanım’la özel bir oturup konuşsunlar bu Komisyonun işlemesi...

BAŞKAN – Leyla Hanım, onu ayrıca bir değerlendiririz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şenal Hanım’ın konuştuğu size. Size konuşuyor Şenal Hanım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ne konuşuyor Şenal Hanım?

BAŞKAN – Bakın, saygıdeğer...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben konuşurken beni konuşturmadınız, hâlâ devam ediyorsunuz ya! Böyle bir şey olur mu?

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Üslubunuzu değiştirmek zorundasınız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 41

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hiç kusura bakmayın, müdahale edemezsiniz bana, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Ya, lütfen Leyla Hanım...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Konuşturmadınız beni ya! Konuşurken konuşturmadınız beni. Söyleyecek sözünüz varsa açar konuşursunuz mikrofonu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Evet, var.

BAŞKAN – Ya lütfen, Ayhan Bey'e müsaade edelim.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Şimdi, sivil ölüm olup olmadığıyla ilgili... Yani sivil ne demektir? Yani birisi ölmüşse ve çatışan taraflardan değilse, asker değilse, polis değilse, elinde silahı yoksa, yani bu sivil değil mi? O ortamda ölmüşse kimin öldürdüğünü araştıralım diyoruz, biz buna zaten varız. Yani bunun balistik yöntemleri de var, teknik incelemeler de yapılabilir, yargısal süreçlerin de işlemesi gerekir ama biz de İnsan Hakları Komisyonu olarak diyoruz ki sonuçta orada sivillerin mağduriyetleri varsa, terörle mücadele ediliyor yani sivillere yönelik ihlallerin üstü örtülsün diyebilir miyiz? Yani bu mantıkla İnsan Hakları Komisyonu çalışır mı? Avrupa'da...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kimse öyle demiyor.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Hayır, hayır, ben sizi asla kastetmiyorum, sizi kastetmiyorum. Avrupa'da...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Kimi kastettiğinizi biz biliyoruz.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Ya, ben söz kesmedim, ama lütfen...

Yani "Avrupa'da insanlar Müslüman olduğu için ayrımcılığa uğruyorlar, dışlanıyorlar ve ihlal oluyor." dediğinde biz burada olumlu oy kullanıyoruz araştırılsın diye. Şunu diyebilir miyiz: "Yani orada terörle mücadele var, IŞİD var, IŞİD'le mücadele ederken diğerleri de böyle birtakım mağduriyetler yaşayabilir." Böyle bir mantık olmaz. Yani biz bu mantıkla, burada, İnsan Hakları Komisyonunda...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Kimse bu mantığı savunmadı burada.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Ama, bakın, şimdi, devletle ilgili bir politik tartışmada insan haklarıyla ilgili...

BAŞKAN – Bir dakika... Ayhan Bey, bir dakikada toparlarsanız, lütfen...

AYHAN BİLGİN (Kars) – Evet, çok net bir şey söylüyorum: Biz hiçbir şekilde insan hakları ihlalleriyle ilgili sorunlara devletlerin çıkarı perspektifinde falan bakamayız. Devletleri korumak gibi bir görevimiz de yok. Devletin kendini koruyacak...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Terör örgütlerini korumak gibi bir görevimiz de yok.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Öyle bir şey duydunuz mu benden?

Leyla Hanım, şimdiye kadar böyle bir şey duydunuz mu?

MEHMET METİNER (İstanbul) – Senden değil, partiden duyuyoruz, partinizden duyuyoruz.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Şimdi, siz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurduğunuzda Türkiye'deki idareyi uluslararası arenaya şikâyet etmiş mi oldunuz?

FATMA BENLİ (İstanbul) – Evet.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Bu iyi bir şey mi?

FATMA BENLİ (İstanbul) – Şu an böyle bir tartışmaya girmeyip devam etsek... Konudan çok uzaklaşıyoruz.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Ama ya, bakın, ben bir şeyden bahsediyorum: İhlal konusuna, insan hakları konusuna devletlerin çıkarları, örgütlerin menfaatleri üzerinden bakılmaz. Bir ihlal varsa bize düşen görev bunun araştırılıp tespitinin yapılmasıdır. Şimdi, bölgeye gidemiyorsak bile, muhtarlar buraya geliyorlar, polisleri çağıralım, yani işte meslek odaları var, baroların temsilcileri var, onları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 42

dinleyelim. Hani, diyelim ki bütün sendikalar örgütün kontrolünde, MEMUR-SEN falan filan, bir sürü kuruluş olmasına rağmen, bütün gazeteci cemiyetleri örgütün kontrolünde. Arayalım, bulalım, bize Hükûmeti yıpratmadan, devleti yıpratmadan konuşacak hassasiyeti olan meslek örgütlerini çağıralım, onları dinleyelim. Ama böyle bir facia yaşanırken bir ülkede biz kelimelere takılırsak, yok devletin hassasiyeti, yok bilmem ne der de eğer bu konuya bigâne kalırsak, çalışamazsak valla tarih önünde bu, sicilimize geçecek. Yani bu Komisyon var ve bu Komisyon bütün bunlar yaşanırken hiçbir şey yapmadı, tartıştı, tartıştı ve farklı nedenlerle, ne kadarı haklıydı, değildi, bir komisyon -alt komisyon- kurulması kararı alamadı diye geçecek. Sonuç bundan ibarettir. Bunun dışında hiçbir sonuç yok. Bütün tartışmalarda biz kendi kendimizi kandırabiliriz ama bu vaka geçecek ve bu hayat devam edecek.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Son söz olarak İhsan Bey, iki dakikada toparlayın lütfen.

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de bazı tespitlerde bulunacağım. Sabırla dinliyoruz burada her konuşmacıyı ve daha çok da muhalefetten arkadaşlar konuşuyor. Bu da tabii bir şey yani ben normal görüyorum, doğal bir şey, böyle çalışıyor komisyonlar. Biz de sabırla dinliyoruz. Özellikle Şenal Hanım'ın dediklerine dikkat ettim, söylediklerine. “Yandaşlıklardan uzak olalım, temiz bir dil kullanalım, parmak hesabı içerisine girmeyelim.” Bunların hepsine katılıyoruz, katılıyoruz ama Veli Bey'in bir konuşma tarzı var mesela.

Ben muhtevastından bahsetmiyorum Veli Bey, sizi iyi de tanıyorum, iyi tanıyanlardan birisiyim. Sonuçta 24'üncü Dönemde buradaydım ben yine. Genel Kuruldaki bu konuşmalarına alıştız Veli Bey'in ama burası bir komisyon yani bu ses tonuyla böyle konuşursak “Biz parmak hesabıyla bu işi yapmayalım, mevzuatta öyle diyor ama biz böyle davranmayalım.”ın içi bomboş olur ve bizi parmak hesabı yapmaya, kusura bakmayın, özür dilerim ama itersiniz âdeta. Biz parmak hesabıyla bu işleri yürütmeye çalışmıyoruz gerçekten ve Başkanımızın tavrını da çok ciddi bir şekilde irdeliyorum, izliyorum, hiç parmak hesabına dönük yaklaşımlar sergilemediğini de çok net bir şekilde görüyorum ama o ses tonu... Allah aşkına, yani eğri oturup doğru konuşalım. Fikri Bey ile Orhan Bey arasındaki o hususu anlayışla karşılıyorum çünkü karşılıklı bir atışma var ama sizin karşınızda size cevap veren hiç kimse yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Beyefendi, nasıl cevap veren yok?

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Veli Bey, az müsaade edin, tespitte bulunayım. Hiç cevap yok, ara sıra Leyla Hanım'ın hafiften...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çok, çok!

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – ...sadece “PKK'nın terör örgütü olduğunu söyleyin.” demesinden öte hiçbir şey yok ama siz hepimizi itham eden tarzda, o ses tonunuzla âdeta -âdeta diyorum- hakaret eden tarzda...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne hakareti?

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Âdeta dedim. İtham eden tarzda...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne hakaret ettiğimi söyleyin, ben de özür dileyeceğim sizden.

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – O ses tonu, başlı başına...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hangi şahsa hangi hakareti yaptım, Allah aşkına?

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Bir şey söyleyeyim mi size Veli Bey? O ses tonu ben son derece rahatsız etti. Tekrar ediyorum, muhtevaya hiç bakmıyorum. Devam edeyim, ben, eğer bu böyle devam ederse, tespitim şu...

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – Veli Bey'den mi rahatsız oldunuz?

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Ses tonundan rahatsız oldum Hanımefendi. Bakın, mesela, sizin ses tonunuzdan rahatsız olmadım, Fikri Bey'inkinden de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf : Uzman :

Sayfa: 43

rahatsız olmadım ama Veli Bey sanki böyle, tutuşmuş gibi, ateş almış gibi -özür diliyorum yine- çünkü o ses tonu beni nasıl rahatsız ettiyse bu tespitlerim de sizi biraz rahatsız etsin istiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Beyefendi, benim bir tane hakaretimi bulun, özür dileyeceğim. Bir kelime hakaret... Hanımefendi de dâhil.

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Sizden vazgeçtim, şimdi vazgeçtim. Tespitim şuydu: Bu ses tonuyla ve bu yaklaşımlarla o arzu ettiğimiz, “Parmak hesabı yapmayalım, efendim, mevzuata bağlı kalmayalım, sadece burada hak ihlallerini irdeleyelim.” gibi bir beklentiyi karşılamakta zorlanırsınız. Böyle davranmayalım ki gerçekten o beklentileri karşılayacak tarzda hepimiz hareket edelim ve sonuç alalım.

Mustafa Ağabey, bir dakika... Ben hiç konuşmadım, bir dakika daha ilave istiyorum buna.

Şimdi, güneydoğuyla ilgili, özellikle sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili ben de bir tespitte bulunmak istiyorum açıkçası ve onunla da bitireceğim inşallah. Orhan Ağabeyi çok dikkatli dinledim, diğerlerini de dinledim. “O bölgede salimen bu araştırmalar yapılamaz.” dedi ama tek gerekçe de bu değil. “Oraya gidilmez.” filan da demedi, ben de öyle bir şey görmedim açıkçası. Zaten gidiyor herkes, bakın, erzaklar dağıtılıyor. Evet, ambulansların niteliği biraz değişse de o hizmet de veriliyor, güvenlik kuvveti orada gerçekten o mücadelesini bir yandan sürdürüyor. Elbette sivil ölümler meseledir, elbette asker ölümleri de, polis ölümleri de çok önemlidir ama orada daha önemli bir mesele var, terör meselesi var. Terör dağda yaşayamamış, sıkışmış, oraya inmiş, kurtarılmış bölge olarak orayı görmeye başlamış, güvenlik güçleri de buna ilişkin gerçekten çok stratejik hamlelerle terörü köşeye sıkıştırmıştır. En önemli mesele, bugün, orada, o terörle olan mücadeledir. Dolayısıyla, o mücadele Allah’ın izniyle sonuçlanacak ve oradaki diğer tüm ihlalleri de söz konusu edecek tarzda bu Komisyon araştırmalarını da yapacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben herkese teşekkür ediyorum.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ben sizden özür diliyorum. Yani biraz şey oldu... Fikri Bey’den de özür diliyorum.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Ben de özür dilerim.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Kusura bakmayın. Yani bu sizinle hudutlu değil, bunu çok iyi biliyorum ama yani şaşırdım. Yani bölgeye gitmeme gibi bir problemden bahsetmeniz...

BAŞKAN – Tamam, ben teşekkür ediyorum.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Bazen sinirlerimiz geriliyor. O bölgeyi de yirmi dört saat yaşıyoruz. Buna inanmanızı istiyorum arkadaşlar.

BAŞKAN – Tamam.

ORHAN MİROĞLU (Mardin) – Ağlıyoruz yani telefonlarla arandığımız zaman karşısında ağladığımız mağdurlar oluyor.

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) – İnanın, biz de aynı şeyi hissettiğimiz için istiyoruz zaten.

DURMUŞ FİKRİ SAĞLAR (Mersin) – Başkanım, bu ruh hâlimiz bile oradaki var olan, Orhan Bey de kabul edecektir, hepimizin bu ruh hâli bile oradaki var olan sıkıntıdan kaynaklanıyor. Türkiye’nin üzerinde bir kara bulut gibi oturmuş bir ruh hâli var. Hepimiz bundan dolayı müthiş gerginiz, psikolojik sıkıntılar içerisinde doğru gidiyor bu. Toplum öyle. Yani biz belki gidip gitmemeyi tartışırken orada yaşayanlar var ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin orada yaşayanların yanında, en azından mücadele edenlerin yanında en azından, olabildiğini gösterebilmesi lazım. Onun için “Bu Komisyonu kuralım.” dedik.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Toplantımızı bu şekilde kapatıyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İnsan Hakları

Tarih :07/01/2016

Saat :

Kayıt: İnsan H.

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 44

Kapanma Saati: 13.59